

UNIVERSITATEA „NICOLAE TITULESCU” BUCUREȘTI
FACULTATEA DE DREPT

TEZĂ DE DOCTORAT

*„Reguli de procedură aplicabile în fața
instanțelor Uniunii Europene”*

REZUMAT

Conducător științific:
Prof. univ. dr. **Augustin FUERA**

Doctorand
Oana – Măriuca PETRESCU

București
2010

ABREVIERI ȘI ACRONIME **(folosite în teză)**

- AD - Administrator
- ADF - Agenția pentru Drepturi Fundamentale
- AELS - Asociația Europeană a Liberului Schimb
- alin. - Alineat
- ANARC - Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Administrație
- APUE - Achiziții publice ale UE
- art. - Articol
- AST - Asistent
- AUE - Actul Unic European
- AVAS - Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului
- BCE - Banca Centrală Europeană
- BEI - Banca Europeană de Investiții
- C - Cauză soluționată de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene/Uniunii Europene
- CC - Curtea de Conturi a Uniunii Europene
- CCT - Comitetul Consultativ pentru Transporturi
- CE - Comunitatea europeană
- CECO - Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
- CEDEFOP - Centre européen pour le développement de la formation professionnelle (Centrul European pentru dezvoltarea formării profesionale)
- CEDO - Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale
- CEE - Comunitatea Economică Europeană
- CEEA/Euratom- Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
- CEF - Comitetul Economic și Financiar
- CELEX - Communitatis Europae Lex
- CEPOL - Collège européen de police (Colegiul European de Poliție)
- CES - Comitetul Economic și Social
- CFSE - Comitetul Fondului Social European
- CIJ - Curtea Internațională de Justiție
- CJCE - Curtea de Justiție a Comunităților Europene
- CJUE - Curtea de Justiție a Uniunii Europene
- Cod civ. - Codul civil
- Cod pen. - Codul penal
- Cod.pr.civ. - Codul de procedură civilă
- COM - Comunicare a Comisiei Europene
- CORDIS - Service Communautaire d'Information sur la Recherche et le Développement (Serviciul Comunitar de Informare asupra Cercetării și dezvoltării)
- CR - Comitetul Regiunilor
- CSONU - Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite
- Curtea EDO - Curtea Europeană a Drepturilor Omului
- DAE - Departamentul pentru Afaceri Europene
- EEA - European Environment Agency (Agenția Europeană pentru protecția mediului)
- EPSO - European Personnel Selection Office (Oficiul European pentru Selecția Personalului)
- EU Bookshop - Publicațiile Uniunii Europene
- EURO - Moneda unică europeană
- EUROJUST - Unitatea de cooperare judiciară a Uniunii Europene
- EUROPOL - European Police Office (Oficiul European de Poliție)

FEP - Fundația Europeană pentru Formare Profesională
 FP - Fondul Proprietatea
 FRONTEX - The European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States (Agenția Europeană pentru Managementul Cooperării Operaționale la Frontierele Externe)
 GATT - General Agreement on Tariffs and Trade (Acordurile Generale pentru tarife și Comerț)
 HG - Hotărâre a Guvernului
 IDPC - Institutul de Drept și Politici Comunitare
 INM - Institutul Național al Magistraturii
 ÎCCJ - Înalta Curte de Casație și Justiție
 JAI - Justiție și Afaceri Interne
 JOCE - Jurnalul Oficial al Comunităților Europene
 JOUE - Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
 Lit. - Litera
 M. Of. - Monitorul Oficial
 MCSI - Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale
 MFP - Ministerul Finanțelor Publice
 MIE - Ministerul Integrării Europene
 n.n. - Nota noastră
 nr. - Număr
 OG - Ordonanță a Guvernului
 OHIM - Office de l'harmonisation dans le marche interieur (marques, dessins et modeles) (Oficiul pentru armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele)
 OLAF - Oficiul European de Luptă Anti-fraudă
 ONG - Organizație neguvernamentală
 ONU - Organizația Națiunilor Unite
 op. cit. - Opera citată
 OUG - Ordonanță de Urgență a Guvernului
 pag. - Pagină
 par. - Paragraf
 PE - Parlamentul European
 PESC - Politica Externă și de Securitate Comună
 SEBC - Sistemul European al Băncilor Centrale
 SEE - Spațiul Economic European
 SNUAU - Sistemul național unic pentru apeluri de urgență
 STS - Serviciul European de Telecomunicații
 T - Cauză soluționată de Tribunalul de Primă Instanță/Tribunalul
 TBE - Tribunalul privind Brevetul European
 TCE - Tratatul de instituire a Comunității Europene
 TCECO - Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului
 TCEE - Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene
 TCEEA - Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice
 TFP - Tribunalul Funcției Publice
 TFUE - Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
 TL - Tratatul de la Lisabona
 TPI - Tribunalul de Primă Instanță
 TRAP - Taxa regională pentru activitățile productive
 TUE - Tratatul privind Uniunea Europeană
 UE - Uniunea Europeană
 urm. - Următoarea/următoarele
 Vol. - volum

ABREVIERI ȘI ACRONIME (folosite în rezumat)

- alin. - Alineat
- art. - Articol
- CJUE - Curtea de Justiție a Uniunii Europene
- Cod.pr.civ. - Codul de procedură civilă
- JOUE - Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
- Lit. - Litera
- M. Of. - Monitorul Oficial
- nr. - Număr
- OUG - Ordonanță de Urgență a Guvernului
- pag. - Pagină
- TCE - Tratatul de instituire a Comunității Europene
- TFP - Tribunalul Funcției Publice
- TFUE - Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
- TL - Tratatul de la Lisabona
- TPI - Tribunalul de Primă Instanță
- TUE - Tratatul privind Uniunea Europeană
- UE - Uniunea Europeană
- urm. - Următoarea/următoarele

CUPRINS

ABREVIERI

INTRODUCERE

Capitolul I. Prezentarea generală a instanțelor Uniunii Europene

Secțiunea I. Considerații generale

Secțiunea a II-a. Istoricul și necesitatea înființării instanțelor Uniunii

1. Istoricul și necesitatea înființării instanțelor Uniunii
2. Posibilitatea înființării tribunalelor specializate

Secțiunea a III-a. Noțiunea și natura juridică a instanțelor Uniunii

Secțiunea a IV-a. Principiile fundamentale de funcționare și caracteristicile instanțelor Uniunii

Secțiunea a V-a. Componenta instanțelor Uniunii și statutul membrilor acestora

1. Componenta instanțelor Uniunii
2. Statutul membrilor instanțelor Uniunii

Secțiunea a VI-a. Organizarea, funcționarea și competența instanțelor Uniunii

1. Organizarea și funcționarea instanțelor Uniunii
2. Competența instanțelor Uniunii
 - 2.1. Noțiunea de competență
 - 2.2. Clasificarea competențelor
 - 2.3. Conflictul și declinarea de competență

Secțiunea a VII-a. Concluzii

Capitolul II - Dispozițiile generale de procedură

Secțiunea I. Introducere

Secțiunea a II-a. Recursurile (acțiunile) introduse în fața instanțelor Uniunii

1. Aspecte introductive
2. Recursurile (acțiunile) directe
 - 2.1. Recursurile (acțiunile) îndreptate împotriva statelor membre
 - A. Recursul (acțiunea) în constatarea neîndeplinirii de către un stat membru a obligațiilor care îi revin în temeiul tratatelor și a dreptului derivat al Uniunii
 - B. Acțiunile întemeiate pe art.108 par.2, art.114 alin.(9) și art.348 alin.(2) TFUE – procedurile derogatorii
 - 2.2. Recursurile (acțiunile) îndreptate împotriva Uniunii și a instituțiilor acesteia
 - A. Controlul direct al legalității actelor instituțiilor, organelor, agențiilor și oficiilor Uniunii prin intermediul recursului în anulare
 - B. Recursul (acțiunea) în constatarea abținerii nejustificate de a decide în materii

în care instituțiile Uniunii au obligația de a adopta o anumită măsură sau recursul în carență

C. Controlul incidental al legalității actelor prin excepția de nelegalitate

D. Recursul (acțiunea) în despăgubire

3. Recursurile (acțiunile) mediate sau indirecte

A. Recursurile sau cererile având ca obiect pronunțarea unei hotărâri preliminare

B. Cererile pentru solicitarea unor avize și aprobări

4. Alte tipuri de acțiuni

A. Acțiunile introduse în fața instanțelor Uniunii pe baza unei convenții de arbitraj

B. Acțiunile în domeniul mărcilor și standardelor europene

C. Acțiunile preliminare privind interpretarea „*Pactului de la Bruxelles*”

Secțiunea a III-a. Părțile în procesul desfășurat în fața instanțelor Uniunii Europene

1. Introducere

2. Statele membre

3. Instituțiile Uniunii

4. Organele și agențiile Uniunii

5. Alte sau „celelalte” părți

5.1. Persoanele fizice sau juridice de drept public sau de drept privat

5.2. Statele terțe

6. Drepturile și îndatoririle părților. Abuzul de drept procesual

6.1. Drepturile procesuale ale părților

6.2. Îndatoririle procesuale ale părților

6.3. Abuzul de drept procesual

Secțiunea a IV-a. Participarea terților intervenienți

1. Aspecte generale

2. Categoriile de terți intervenienți

3. Cererea de intervenție și conținutul acesteia

4. Efectele cererii de intervenție

Secțiunea a V-a. Reprezentarea procesuală

1. Considerații introductive

2. Reprezentarea prin avocați

3. Reprezentarea prin agent

4. Drepturile și obligațiile reprezentanților procesuali și ale avocaților

5. Imunitățile și privilegiile acordate consilierilor, agenților și avocaților

Secțiunea a VI-a. Termenele procedurale

1. Noțiunea de termen procedural
2. Clasificarea termenelor procedurale
3. Modul de calcul al termenelor procedurale
4. Sancțiunile nerespectării termenelor procedurale
5. Cazurile de prelungire sau prorogare a termenelor procedurale

Secțiunea a VII-a. Concluzii

Capitolul III – Procedura scrisă

Secțiunea I. Sesizarea instanțelor Uniunii. Cererea de chemare în judecată

1. Modalitățile de sesizare a instanțelor Uniunii Europene
2. Cererea de chemare în judecată
 - 2.1. Noțiunea cererii de chemare în judecată
 - 2.2. Cuprinsul cererii de chemare în judecată și efectele
 - 2.3. Introducerea cererii de chemare în judecată

Secțiunea a II-a. Întâmpinarea, memoriul în replică și memoriul în duplică

1. Întâmpinarea sau memoriul în apărare
 - 1.1. Introducerea întâmpinării sau a memoriului în apărare
 - 1.2. Cuprinsul memoriului în apărare
2. Memoriul în replică (sau replica)
3. Memoriul în duplică (sau contrareplica)

Secțiunea a III-a. Conexarea unor cauze

Secțiunea a IV-a. Numirea judecătorului-raportor, a avocatului general și încredințarea cauzelor spre judecare

1. Judecătorul-raportor
2. Întocmirea raportului și încredințarea cauzelor spre judecare după repartizarea cauzei
3. Avocatul general

Secțiunea a V-a. Limba în care se desfășoară procesul (limba de procedură)

Secțiunea a VI-a. Concluzii

Capitolul IV. Procedura orală și, eventuala, fază de anchetă

Secțiunea I. Considerații generale

Secțiunea a II-a. Etapa dezbaterilor. Probele

1. Considerații introductive
2. Dezbaterile contradictorii
3. Probele
 - 3.1. Aspecte generale
 - 3.2. Administrarea probelor

3.3. Activitățile de cercetare judecătorească și mijloacele de probă

4. Concluziile avocatului general.

Secțiunea a III-a. Redeschiderea procedurii orale

Secțiunea a IV-a. Concluzii

Capitolul V. Etapa deliberării și pronunțării. Hotărârea judecătorească

Secțiunea I. Hotărârea judecătorească

1. Noțiunea și clasificarea hotărârilor judecătorești
2. Deliberarea și pronunțarea hotărârilor judecătorești
3. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârilor judecătorești
4. Efectele hotărârilor judecătorești

Secțiunea a II-a. Interpretarea hotărârilor sau a deciziilor pronunțate de către instanțele Uniunii

1. Aspecte introductive
2. Metodele de interpretare a hotărârilor judecătorești
3. Cererea de interpretare a hotărârilor

Secțiunea a III-a. Cheltuielile de judecată

1. Considerații generale
2. Categoriile de cheltuieli de judecată
3. Suportarea cheltuielilor de judecată
4. Soluționarea cheltuielilor de judecată

Secțiunea a IV-a. Publicațiile CJUE și publicarea hotărârilor judecătorești

Secțiunea a V-a. Concluzii

Capitolul VI. Căile de atac exercitate în fața instanțelor Uniunii

Secțiunea I. Recursul introdus împotriva hotărârilor pronunțate de către Tribunal și de către Tribunalul Funcției Publice

1. Considerații generale
2. Noțiunea și categoriile de hotărâri atacabile
3. Categoriile de recurenți și termenele de recurs
4. Motivele de recurs
5. Cererea de recurs și întâmpinarea
6. Judecarea recursului și efectele sale

Secțiunea a II-a. Căile de atac *sui generis*

1. Opoziția
2. Plângerea în cazul omisiunii de a hotărî

Secțiunea a III-a. Căile de atac extraordinare

1. Terța opoziție

2. Revizuirea

Secțiunea a IV-a. Concluzii

Capitolul VII. Excepțiile de la normala desfășurare a procedurii ordinare

Secțiunea I. Considerații generale

Secțiunea a II-a. Excepțiile și incidentele procesuale care pot apărea în cursul judecății. Sentințele interlocutorii

1. Definirea excepțiilor și a incidentelor procesuale
2. Clasificarea excepțiilor și a incidentelor procedurale
3. Procedura de soluționare a excepțiilor și a incidentelor procesuale
4. Sentințele interlocutorii

Secțiunea a III-a. Asistența judiciară gratuită sau „dreptul săracilor”

Secțiunea a IV-a. Actele procesuale de dispoziție ale părților

1. Introducere
2. Desistarea sau renunțarea la judecată, în scris, a reclamantului
3. Tranzacția sau „soluționarea extrajudiciară” a procesului
4. Declararea fondului ca rezolvat – „*non-lieu a stateur*”

Secțiunea a V-a. Rectificarea erorilor materiale din cuprinsul hotărârilor judecătorești

Secțiunea a VI-a. Concluzii

Capitolul VIII. Concluzii generale și propuneri de lege ferenda

Secțiunea I. Concluzii generale

Secțiunea a II-a. Propunerile de lege ferenda

Anexa nr.1 - Tabel corespondență privind articolele specifice principalelor recursuri (acțiuni) care pot fi introduse în fața instanțelor UE

Anexa nr.2 - Noua terminologie folosită prin Tratatul de la Lisabona

Anexa nr. 3 - Glosar de termeni europeni

BIBLIOGRAFIE

CUPRINS

Aspecte introductive

În cadrul prezentei teze de doctorat am cercetat, din perspectivă istorică și conceptuală, principalele etape care au stat la baza dimensiunii juridice a Uniunii Europene (UE).

Realizarea lucrării a necesitat o documentare aprofundată a opiniilor exprimate cu privire la domeniul analizat atât a legislației primare, cât și a celei secundare a Uniunii, la care se adaugă jurisprudența, toate acestea fiind în continuă transformare, în special ca urmare a intrării, succesive, în vigoare a tratatelor modificatoare, inclusiv a celui de la Lisabona (la data de 1 decembrie 2009).

În același context, am studiat și analizat mai multe lucrări de specialitate – tratate, cursuri, monografii, teze de doctorat, articole și reviste de specialitate – apărute în țară și în străinătate, la care se adaugă legislația română și cea a Uniunii Europene, precum și jurisprudența domeniului.

Totodată, am evidențiat opiniile exprimate de către doctrinarii români și străini, dar și punctele de vedere proprii asupra problemelor dezbătute.

Cu privire la necesitatea și importanța cercetării prezentei teme a tezei de doctorat, avem în vedere următoarele argumente:

- locul pe care Curtea de Justiție a Uniunii Europene îl ocupă, în cadrul sistemului instituțional al Uniunii, precum și relația dintre aceasta și sistemele jurisdicționale naționale ale celor 27 de state membre ale UE, din perspectiva aplicării, de către judecătorul național, a acquis-ului UE și a respectării hotărârilor pronunțate de către instanțele UE în cauzele deduse soluționării lor;

- utilitatea domeniului pentru judecătorul național român, în special după aderarea României la Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007. Astfel, judecătorul național este obligat să cunoască și să aplice în mod corect și complet actele juridice ale Uniunii Europene, precum și regulile de procedură în cazul sesizării instanței de la Luxemburg.

Totodată, considerăm că demersul este util cu atât mai mult cu cât aderarea României la Uniunea Europeană a determinat aprofundarea cunoașterii, atât de către teoreticieni, cât și de către practicieni, a dreptului Uniunii Europene, în general, și a regulilor de procedură ce stau la baza soluționării oricărui tip de acțiune cu care instanțele Uniunii pot fi sesizate, în special.

Contribuția proprie în documentarea, elaborarea și fundamentarea punctelor de vedere exprimate se materializează în sistematizarea unui volum mare de informații, relevante pentru domeniul studiat, în modul de sesizare și analiză a diverselor neconcordanțe legislative interne sau ale Uniunii Europene, precum și în evidențierea aprecierilor referitoare la aspectele de practică judiciară, toate acestea fiind completate de propunerile de *lege ferenda* formulate în vederea îmbunătățirii cadrului legislativ național și al Uniunii Europene.

Considerații generale asupra temei supuse cercetării

În cadrul primelor trei secțiuni ale **capitolului I**, intitulat **Prezentarea generală a instanțelor Uniunii Europene**, am analizat principalele momente care au stat la baza dimensiunii juridice a instanțelor Uniunii Europene, punând accentul, între altele, pe natura juridică și importanța înființării acestora în scopul consolidării garanțiilor judiciare acordate participanților la activitatea jurisdicțională (de exemplu: instituțiile, organele, agențiile și oficiile Uniunii, statele membre, persoanele fizice și juridice).

Noile realități juridice și numărul tot mai mare al acțiunilor, cu care Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost sesizată, au impus necesitatea înființării și a altor instanțe, cum este cazul tribunalelor specializate, în domenii care vizează funcționarii publici, proprietatea intelectuală, brevetele europene, fără a lipsi, însă, Curtea de Justiție de rolul său de instanță *„supremă, furnizoare de interpretare unică, ci, dimpotrivă, având mai mult timp să se concentreze asupra problemelor mai importante”*¹.

În cuprinsul secțiunii a IV-a am acordat atenție specială principiilor fundamentale ale funcționării și organizării instituțiilor Uniunii, în general, și a instanțelor Uniunii Europene, în special, precum și metodelor de bază la care acestea se raportează în adoptarea hotărârilor, evidențiind principalele caracteristici ale acestora.

Cea de-a V-a secțiune a fost rezervată următoarelor probleme: structura instanțelor Uniunii, în concordanță cu ultimele modificări intervenite prin Tratatul de la Lisabona; prezentarea, pe scurt, a aspectelor organizatorice care țin de administrarea instanțelor Uniunii; statutul membrilor Curții de Justiție, din perspectiva rolului pe care aceștia îl au în înfăptuirea actului de justiție la nivelul Uniunii Europene și consolidarea garanțiilor de natură juridică acordate tuturor participanților la proces.

Locul principal al secțiunii a VI-a îl ocupă analiza principalelor categorii de competențe (generală, teritorială, materială și personală) atribuite Curții de Justiție a Uniunii Europene prin tratate și prin regulamentele de procedură, precum și repartizarea acestora între instanțele UE, situație ce poate conduce, uneori, la conflicte (de competență), soluționate în conformitate cu normele procedurale ale Uniunii.

¹ **Fabian Gyula**, *Drept instituțional comunitar*, ediția a II-a, Editura Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2006, pag.234.

Concluzionând, importanța instanțelor Uniunii este de netăgăduit, o eventuală lipsă a acestora din sistemul instituțional ar fi de natură să creeze confuzii în interpretarea și aplicarea corectă și completă a acquis-ului Uniunii, cu atât mai mult cu cât, printr-o practică constantă, instanța de la Luxemburg a formulat principii și a stabilit linii directoare, pe care, atât instituțiile Uniunii, cât și statele membre le-au luat în considerare, tocmai pentru a înlătura și îndrepta eventualele lacune existente în legislația unională.

În ceea ce privește elementele de noutate enumerăm:

- redenumirea instituției jurisdicționale a Uniunii Europene, în concordanță cu modificările intervenite prin Tratatul de la Lisabona și confirmate de către instanța de la Luxemburg², după cum urmează:

- conform art.19 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), instituția jurisdicțională a UE este Curtea de Justiție a Uniunii Europene, care cuprinde: Curtea de Justiție, Tribunalul și tribunalele specializate;
- Tribunalul de Primă Instanță, așa cum a fost prevăzut, în anul 1986 (prin art.11 din Actul Unic European – ca „*instanță având competențe de soluționare în primă instanță*”) și, ulterior, înființat prin Decizia Consiliului nr.88/591/CEE din 24 octombrie 1988, a fost redenumit Tribunalul.

- extinderea competenței Curții de Justiție asupra domeniul „*Spațiul de libertate, securitate și justiție*”, ca urmare a dispariției celor trei piloni instituți prin Tratatul de la Maastricht și a eliminării art.35 TUE și art.68 TCE, care prevedeau restrângeri ale competenței instanței de la Luxemburg. În această privință trebuie făcute unele precizări:

- cu privire la cooperarea polițienească și judiciară în materie penală³, competența Curții de Justiție de a pronunța hotărâri cu titlu preliminar devine obligatorie, nemaifiind subordonată unei declarații de recunoaștere adoptată de către fiecare stat membru, precizându-se, în noua reglementare, inclusiv, instanțele naționale care o pot sesiza. Prin urmare, potrivit modificărilor introduse prin Tratatul de la Lisabona, domeniul poliției și justiției penale intră în sfera dreptului comun, astfel încât toate instanțele pot sesiza Curtea de

² Cu ocazia pronunțării, la data de 10 decembrie 2009, a hotărârii preliminare în Cauza C-345/08 Krzysztof Peśla / Justizministerium Mecklenburg-Vorpommern (publicată în JOUE seria C nr.24 din 30.01.2010) privind libera circulație a lucrătorilor, în special refuzul accesului la stagiul juridic de pregătire pentru profesiile juridice reglementate, Curtea de Justiție a folosit pentru prima dată sintagma de „*dreptul Uniunii*” înlocuind-o pe cea de „*drept comunitar*”.

³ Fostul Titlu VI TUE și actualul Titlu V - Capitolele IV și V TFUE.

Justiție cu astfel de chestiuni prejudiciale. De asemenea, Tratatul de la Lisabona conține o serie de dispoziții tranzitorii, printre care și pe aceea potrivit căreia această competență deplină va fi aplicabilă în cinci ani de la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona⁴;

- cu trimitere la vize, dreptul de azil, imigrare și alte politici referitoare la libera circulație a persoanelor⁵, Tratatul de la Lisabona stabilește faptul că instanța de la Luxemburg poate fi sesizată de către toate instanțele naționale, indiferent de nivel, fiind competentă în pronunțarea unor măsuri de ordine publică în cazul controalelor transfrontaliere. În consecință, în această materie, Curtea de Justiție dobândește competență de drept comun, chiar de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

Capitol al II-lea - Dispozițiile generale de procedură - este consacrat dispozițiilor generale de procedură, pe care se întemeiază desfășurarea oricărui proces dedus în fața instanțelor Uniunii.

În opinia noastră, cunoașterea normelor de procedură, sub toate aspectele, reprezintă „cheia” reușitei și atingerii scopului de către partea interesată, evitându-se respingerea acțiunii ca nefondată sau inadmisibilă de către instanța sesizată, din cauza necunoașterii sau aplicării defectuoase a acestor norme.

Principalele probleme cercetate se referă la:

- analiza categoriilor de recursuri (acțiuni), cu care instanța de la Luxemburg poate fi sesizată (de exemplu: recursurile (acțiunile) directe, recursurile (acțiunile) indirecte, recursurile (acțiunile) introduse pe baza unei convenții de arbitraj, recursurile (acțiunile) preliminare privind „*Pactul de la Bruxelles*” etc.) (secțiunea a II-a);

- prezentarea părților (pe categorii de subiecte de drept) care pot participa în cadrul oricărui proces introdus în fața CJUE, în conformitate cu legislația Uniunii în materie, și anume: statele membre, instituțiile, agențiile, organele și oficiile Uniunii, persoanele fizice sau juridice de drept public sau privat (secțiunea a III-a);

⁴ Menționăm că astfel de prevederi se regăsesc în art.10 din Protocolul nr.36 privind „*Dispozițiile tranzitorii*”. Potrivit acestui articol cu titlu de măsură tranzitorie, competențele Curții de Justiție rămân neschimbate în privința actelor adoptate înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în domeniul cooperării polițienești și judiciare. Această măsură tranzitorie încetează să producă efecte în termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

⁵ Cooperarea judiciară în materie civilă, recunoașterea și executarea hotărârilor, adică fostul Titlu IV TCE și actualul Titlu V – Capitolul al III-lea TFUE.

- principalele forme de intervenție pe care le au la îndemână diverse categorii de persoane, relevând aspecte precum: noțiunea de terț intervenient; categoriile de terți; cererea de intervenție și efectele juridice ale hotărârilor judecătorești, care se produc în privința terților etc. (secțiunea a IV-a);

- reprezentarea procesuală a părților, caz în care am studiat: noțiunea de reprezentant, categoriile de reprezentanți (avocați, agenți), respectiv obligațiile și drepturile acestora. Totodată, având în vedere faptul că, potrivit Tratatului de la Lisabona, Uniunea Europeană are „*dreptul de a sta în justiție*”, am analizat, inclusiv calitatea Comisiei Europene de reprezentant al UE (secțiunea a V-a);

- pornind de la ideea potrivit căreia termenele procedurale înăuntrul cărora părțile și/sau terții intervenienți trebuie să introducă recursurile (acțiunile), precum și anumite acte procesuale, inclusiv respectarea acestora, sunt de strictă interpretare, am analizat, în secțiunea a VI-a, după cum urmează: clasificarea celor mai importante categorii de termene; modul de calcul al termenelor; sancțiunile care pot apărea ca urmare a nerespectării acestor termene de către părți sau terți și care pot fi înlăturate doar în cazurile de forță majoră; cazurile de prelungire sau prorogare a termenelor.

Ca elemente de noutate, rețin atenția următoarele:

- prezentarea unor cauze în care România a fost implicată, începând cu anul 2007, în diverse domenii, mai ales în *faza pre-contencioasă*, ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor ce îi revin în calitate de stat membru;

- prezentarea cauzelor în care România a avut sau are calitatea procesuală de parte, în diferite stadii, *în faza contencioasă* în fața Curții sau a Tribunalului⁶, după caz, și anume:

- în două cauze este reclamant în acțiuni în anulare a unor decizii ale Comisiei;
- într-o cauză este pârât, și anume în cauza C-522/09 Comisia Europeană vs. România, obiectul acțiunii fiind neîndeplinirea de către România a obligațiilor ce îi revineau în conformitate cu art.4 alin.1 și 2 din Directiva nr.79/409/CEE⁷ privind conservarea păsărilor sălbatice. Faza scrisă a procedurii în fața Curții de Justiție a fost finalizată, urmând ca în perioada următoare să aibă loc faza orală;
- în patru cauze a formulat observații, având drept obiect pronunțarea unor hotărâri preliminare (cauza Jipa – hotărârea fiind pronunțată la data de 10 iulie

⁶ Pagina de internet: <http://www.dae.gov.ro/admin/files/Raportul%20activitatii%20de%20reprezentare%20-%2031%20iulie%202010.pdf>.

⁷ Publicat în JOCE seria L nr.103 din 25.04.1979, cu modificările ulterioare.

2008; cauza Teli Sonera – hotărârea fiind pronunțată la data de 12 noiembrie 2009; cauza Tatu – în prezent, se desfășoară faza orală a procesului; cauza Bejan, în cadrul căreia se desfășoară faza scrisă);

- în două cazuri România a solicitat Curții de Justiție, alături de alte state membre, emiterea unui aviz în conformitate cu art.218 TFUE (fostul art.300 TCE), în materia acordurilor încheiate între Uniune și țările terțe sau organizațiile internaționale;
- în două cazuri România este intervenient în favoarea pârâtului: este vorba de cauza C-50/08 Comisia Europeană vs. Republica Franceză, al cărui obiect este constatarea neîndeplinirii obligațiilor privind nerespectarea art.49 și 51 TFUE (fostele art.43 și 45 TCE) prin impunerea unei condiții de cetățenie pentru accesul la profesia de notar. La data de 27 aprilie 2010 a avut loc faza orală a procedurii. Cea de a doua cauză C-504/09 P Comisia Europeană vs. Polonia are ca obiect contestarea hotărârii pronunțate de către Tribunal la data 23 septembrie 2009 privind încălcarea art.9 alin.3 din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului. Până în prezent, România a formulat cererea de intervenție, care a fost admisă de către Curtea de Justiție.

- extinderea categoriei părților prin includerea și a „*organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii înființate prin tratate sau printr-un act adoptat pentru punerea acestora în aplicare și care pot fi părți în fața Tribunalului*”;

- modificarea regulamentelor de procedură ale instanțelor Uniunii în vederea asigurării unei mai bune adaptări la noile modificări terminologice, impuse prin Tratatul de la Lisabona, printre acestea putând fi amintite cu titlu de exemplu⁸:

- „dreptul comunitar” se înlocuiește cu „dreptul Uniunii”;
- „legislației comunitare” se înlocuiește cu „legislației Uniunii”;
- „instituție comunitară” se înlocuiește cu „instituție”;
- „Comunitate” se înlocuiește cu „Uniune”;

⁸ Pentru mai multe detalii se poate consulta Anexa nr.2 - Noua terminologie folosită prin Tratatul de la Lisabona.

- „Comisia”, la toate formele gramaticale, se înlocuiește cu „Comisia Europeană”, la formele gramaticale corespunzătoare;
- „Consiliul Uniunii Europene” se înlocuiește cu „Consiliul”;
- „Tratatului CE” se înlocuiește cu „tratator”.

- precizarea, cu mai mare exactitate, a statutului și a categoriilor de organe și agenții care pot dobândi calitatea de parte în procesul desfășurat în fața instanțelor Uniunii Europene, în lipsa unor dispoziții clare ale Tratatului de la Lisabona și ale regulamentelor de procedură. Considerăm că în această categorie pot fi incluse: Banca Europeană de Investiții; Comitetul Consultativ pentru Transport; Comitetul Fondului Social European și Comitetul Economic și Financiar.

Privitor la acest aspect, în practică, Curtea a recunoscut, deja, calitatea de parte în procesul desfășurat la nivelul UE organelor înființate în temeiul dreptului derivat al Uniunii, printre care amintim: Centrul European pentru Formare Profesională, Oficiul pentru Armonizare în Piața Internă, Oficiul Comunitar pentru Soiuri de Plante, precum și unui număr de agenții create în conformitate cu Tratatul de la Maastricht din 1992, sistematizate, în funcție de pilonul în cadrul căruia s-a simțit nevoia înființării acestora.

Un aspect interesant de menționat este faptul că, în comparație cu instituțiile Uniunii, agențiile sunt într-o anumită măsură independente, în sensul că, deși Consiliul și Comisia Europeană numesc directorul fiecăreia dintre aceste agenții, ele dețin autonomie financiară și funcțională, în conformitate cu regulile stabilite în regulamentele lor de funcționare⁹. Acest lucru înseamnă că agențiile își pot stabili propriul buget și propria organigramă, precum și numărul de funcționari europeni.

- prezentarea atribuțiilor Agentului Guvernamental al României în fața Curții de Justiție și a Tribunalului, precum și a celorlalte instituții ale UE, în temeiul art.3 alin.1 lit. j) din OUG nr.133/2006¹⁰, aprobată prin Legea nr.102/2007¹¹ ca urmare a reorganizării Ministerului Integrării Europene. Menționăm că locul acestuia se află în cadrul Departamentului pentru Afaceri Europene. Agentul Guvernamental este numit și eliberat din funcție prin decizia primului-ministru, la propunerea secretarului de stat care conduce Departamentul. Agentul

⁹ Paul Craig și Gráinne de Burca, *EU Law, texts, cases and materials*, third edition, Editura Oxford University Press, USA, 2003, pag.106.

¹⁰ OUG nr.133/21 decembrie 2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Afaceri Europene în subordinea primului-ministru, publicată în M. Of., Partea I nr.1.042/28 decembrie 2006.

¹¹ Legea nr.102/2007 din 19 aprilie 2007 pentru aprobarea OUG nr.133/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Afaceri Europene, publicată în M. Of., Partea I nr.275 din 25 aprilie 2007.

Guvernamental are nivel de subsecretar de stat, spre deosebire de majoritatea statelor membre ale UE unde aceștia sunt desemnați din rândul reprezentanților ministerelor de externe. Există și unele situații în care aceștia fac parte fie din Secretariatul de Stat pentru relația cu UE (Spania, Portugalia), fie din Ministerul Economiei și Finanțelor (Germania).

Similar oricărui proces desfășurat în fața instanțelor naționale sau internaționale, procesul aflat pe rolul instanțelor de judecată ale Uniunii cunoaște mai multe etape obligatorii, și anume: etapa scrisă și cea orală.

În acest context, în cadrul **capitolului al III-lea – Procedura scrisă** - tratăm, pe larg, această procedură, ca etapă esențială pentru derularea, în bune condiții, a procesului, indiferent de materia în care instanța Uniunii statuează.

În cadrul acestui capitolul am cercetat aspecte precum:

- modalitățile de sesizare a instanțelor Uniunii în funcție de tipurile de recursuri (acțiuni). Un loc important în economia acestei secțiuni îl reprezintă cererea de chemare în judecată, prilej cu care am analizat, în detaliu: noțiunea, cuprinsul, condițiile în care poate fi introdusă cererea, efectele pe care aceasta le produce, precum și sancțiunea în cazul nerespectării condițiilor de formă și de fond (secțiunea I);

- principalele elemente ale întâmpinării, ale memoriului în replică și ale duplicii, și anume: noțiunea, cuprinsul, condițiile în care aceste acte procedurale pot fi introduse de către părți (secțiunea a II-a);

- conexarea cauzelor reprezintă, considerăm, o preluare a dispozițiilor procedurale naționale, existente în sistemele jurisdicționale ale statelor membre, inclusiv cel român, și nu o creație proprie dreptului Uniunii (secțiunea a III-a).

Elementele de noutate se referă la:

- rolul pe care judecătorul-raportor îl are în cadrul procesului, și anume: acesta studiază dosarul cauzei și prezintă Curții un raport prealabil care cuprinde, între altele, faptele și opinia sa în legătură cu necesitatea efectuării cercetărilor prelabile în dosar (secțiunea a IV-a);

- prezentarea în fața Curții de Justiție, de către avocatul general, a concluziilor cu privire la dosarul analizat, acestea fiind elaborate în limba maternă a avocatului general și, apoi, traduse în limbile de lucru ale Curții de Justiție (secțiunea a IV-a);

- limba oficială folosită în cadrul desfășurării procedurilor în fața instanțelor Uniunii Europene, caz în care am realizat o distincție clară între limba de procedură și limba oficială de lucru internă a instanțelor Uniunii și am analizat regulile care guvernează alegerea limbii oficiale de procedură, precum și excepțiile de la aceste reguli (secțiunea a V-a).

Procedura orală, și, eventuala, fază de anchetă reprezintă conținutul **capitolului al IV-lea**, fiind caracterizată prin dezbaterile contradictorii, care au loc în fața judecătorului la nivelul Uniunii și de administrarea probelor, reprezentând, totodată, una dintre cele mai importante și complexe faze ale oricărui proces, concluzie care se desprinde din cercetarea normelor juridice ale Uniunii, respectiv a literaturii de specialitate română și străină, în domeniu.

Analizând dezbaterile contradictorii, guvernate de principiile oralității și contradictorialității, în cuprinsul celei de-a II-a secțiuni am evidențiat o serie de aspecte privitoare la: rolul și importanța raportului de ședință redactat de către judecătorul-raportor; pledoariile pe care reprezentanții părților le susțin în fața judecătorilor din cadrul instanțelor Uniunii; probele (noțiunea, clasificarea, principalele categorii de probe și administrarea acestora) pe care părțile le au la dispoziție, în scopul fundamentării pretențiilor formulate; prezentarea concluziilor de către avocații generali.

Având în vedere faptul că dezbaterile publice sunt extrem de importante pentru părțile implicate în proces și *„pentru a se asigura că acestea nu devin un ritual în care părțile interesate repetă cuvânt cu cuvânt argumentele prezentate în cadrul procedurii scrise”*¹², Curtea de Justiție a modificat dispozițiile anterioare ale art. 44b și 104 alin.4 din Regulamentul de procedură, în sensul că *„potrivit propriei sale motivări sau la cererea argumentată a uneia dintre părțile sau persoanele la care se referă art.20 din Statut, Curtea va putea stabili punctele asupra cărora partea sau persoana dorește să fie audiată”*.

Redeschiderea procedurii orale face obiectul celei de-a III-a secțiuni, aceasta putând interveni, în principiu, în cazul invocării unor elemente de fapt și de drept nou apărute în cursul procedurii, elemente care nu au fost avute în vedere anterior pentru simplu motiv că nu au existat. Condiția invocării acestor noi elemente este aceea ca ele să fie hotărâtoare pentru pronunțarea hotărârii. Totodată, procedura se mai poate redeschide și în cazul în care instanța Uniunii consideră că are nevoie de clarificări suplimentare cu privire la un anumit aspect al procesului, ceea ce determină analiza oportunității redeschiderii procedurii orale. Cu privire la această decizie, instanța adoptă o încheiere de ședință, după ascultarea concluziilor avocatului general și a reprezentanților părților.

Considerăm că părțile nu trebuie să abuzeze de acest mijloc, fiind recomandată folosirea sa cu multă prudență, tocmai pentru a nu reprezenta o inadvertență funcțională.

¹² **Gráinne de Búrca** și **Joseph H.H. Weiler**, *The European Court of Justice*, Editura Oxford University Press, USA, 2001, pag.189.

Elementele specifice procedurii desfășurate în fața instanțelor Uniunii Europene se referă, în special, la următoarele aspecte:

- martorii depun jurământul, ulterior audierii lor de către instanța de judecată, spre deosebire de legislația procesuală civilă română, în cadrul căreia se prevede faptul că jurământul se depune anterior. Privitor la acest aspect, considerăm că acest jurământ ar trebui depus înainte de audierea martorului pentru a elimina existența oricărei suspiciuni de alterare a adevărului;

- în privința experților, aceștia pot solicita instanței Uniunii audierea de martori, ori de câte ori consideră că este necesar pentru lămurirea cauzei, sub toate aspectele sale;

- experții depun jurământul în fața Curții de Justiție, ulterior prezentării raportului în ședința de judecată. Nu putem fi de acord cu această dispoziție procedurală a Uniunii, situație în care opinăm că experții ar trebui să depună jurământul tot înainte de prezentarea raportului și nu ulterior, pentru a elimina existența oricărei suspiciuni de alterare a adevărului în expunerea celor cuprinse în raport. Ne fundamentăm punctul de vedere pe o dispoziție similară ce a existat în legislația procesuală civilă română din anul 2000 până în anul 2005 (luna iunie), abrogată, însă, prin Legea nr.219/2005¹³ privind aprobarea OUG nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă.

Capitolul al V-lea conține ample detalii referitoare la **etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești**. Astfel, secțiune I este rezervată următoarelor elemente: noțiunea și clasificarea hotărârilor pronunțate de către instanțele Uniunii; deliberarea și pronunțarea hotărârii; redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii părților; efectele pe care hotărârile judecătorești pronunțate de către instanțele Uniunii le produc, acestea fiind, în principiu, similare celor din dreptul român, cu unele nuanțări (de exemplu: dezinvestirea instanței, hotărârea are efect declarator, constituind un înscris autentic etc.).

Faza deliberării și pronunțării hotărârii reprezintă o etapă specifică oricărui proces, indiferent de domeniu, desfășurat în fața instanțelor naționale sau ale Uniunii, calitatea actului de justiție depinzând în cea mai mare măsură de modul în care au loc dezbaterile, având în vedere faptul că, între altele, procedura în fața instanțelor este publică și contradictorie.

Totodată, în cadrul prezentului capitol am cercetat și acele probleme referitoare la:

- metodele pe care Curtea de Justiție le are la dispoziție pentru a interpreta hotărârile și încheierile pronunțate. Un aspect de menționat este acela potrivit căruia metodele de interpretare reprezintă instrumente pe care judecătorii le folosesc în cazul în care soluționează

¹³ Publicată în M. Of., Partea I nr.609 din 14 iulie 2005.

cererile de interpretare introduse de părțile interesate (persoanele fizice și juridice, instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii), în condiții clar și strict delimitate de normele procesuale ale UE, ori de câte ori acestea întâmpină dificultăți în înțelegerea sensului sau a domeniului de aplicare a unei hotărâri judecătorești (secțiunea a II-a);

- cheltuielile de judecată pe care partea ce pierde procesul este obligată să le suporte (secțiunea a III-a);

- principalele categorii de publicații pe care CJUE le poate emite în cele 23 de limbi oficiale (secțiunea a IV-a).

Elementul de noutate se referă la condițiile în care intervine gratuitatea procedurii desfășurate în fața instanțelor Uniunii, părțile fiind scutite de plata cheltuielilor judiciare. Excepție fac cheltuielile extrajudiciare, ce presupun: angajarea avocaților; desemnarea reprezentanților de către părți; copierea și traducerea actelor din dosar etc.

Capitolul al VI-lea – Căile de atac exercitate în fața instanțelor Uniunii - este guvernat de principiul roman potrivit căruia *res judicata pro veritate accipitur* (lucrul judecat se consideră adevărat), interpretat în sensul că sentința judecătorului nu reprezintă adevăr, ci ține loc de adevăr, fiind vorba despre o ficțiune întemeiată pe considerații politice și sociale.

Importanța cunoașterii rolului pe care căile de atac le au pentru fiecare dintre sistemele de drept, inclusiv al Uniunii Europene, a determinat aprofundarea analizării:

- recursului introdus împotriva hotărârilor și a deciziilor pronunțate de către Tribunal și Tribunalul Funcției Publice, ca tribunal specializat, inclusiv a aspectelor ce țin de: definirea recursului; analiza categoriilor de hotărâri, care pot fi atacate cu recurs; categoriile de recurenți care pot ataca hotărârile; termenele (general și special) în care cererile de recurs pot fi introduse de către părțile interesate; motivele de recurs ce pot fi invocate și care trebuie să fie concise, precise și clare (secțiunea I);

- căilor de atac *sui generis* (opозиția și plângerea), ca excepții de la procedura ordinară, acestea fiind exercitate ori de câte ori instanța fie nu ia în considerare apărările pârâtului din diverse motive, fie nu se pronunță asupra uneia dintre capetele de cerere ale reclamantului. Mai mult, specificitatea acestor căi de atac constă în faptul că îmbină caracterele mai multor căi de atac, ce pot fi introduse în fața instanțelor Uniunii (secțiunea a II-a);

- căilor de atac extraordinare (terța opозиție și revizuirea), ca posibilități oferite părților interesate de a solicita instanței care a pronunțat hotărârea sau decizia atacată, în cazurile și condițiile prevăzute de către Statutul Curții de Justiție și de regulamentele de procedură, să își retracteze propria hotărâre sau decizie și să procedeze la o nouă judecată. Acest lucru pare

echitabil de vreme ce orice fapt nou descoperit, relevant și necunoscut înainte de pronunțarea hotărârii, poate determina o altă judecată din partea instanței Uniunii (secțiunea a III-a).

Menționăm că ultimele două categorii de căi de atac reprezintă elementele de noutate ale prezentului capitol, la care se adaugă imposibilitatea introducerii recursului în cazul hotărârilor pronunțate de Curtea de Justiție, care rămân definitive și irevocabile.

Excepțiile de la normala desfășurare a procedurii ordinare sunt prezentate și cercetate pe parcursul mai multor secțiuni, în cadrul **capitolului al VII-lea**. Astfel, capitolul este destinat analizării principalelor excepții și incidente procesuale, care pot apărea în cursul procedurii judiciare ordinare, acestea nefiind definite, până în prezent, în literatura de specialitate a domeniului, fapt pentru care am considerat că poate fi preluată și adaptată definiția exprimată în doctrina din România. Totodată, o atenție specială am acordat-o cercetării diferitelor aspecte care țin de: trăsăturile și categoriile de excepții cu care instanța Uniunii poate fi sesizată; categoriile de persoane care le pot invoca; procedura de soluționare a acestora; sentințele interlocutorii sau încheierile pronunțate în cazul excepțiilor și al incidentelor procesuale, care reprezintă o categorie aparte de hotărâri (secțiunea a II-a).

Un loc important în cadrul capitolului a fost rezervat studierii, sub toate aspectele, al asistenței juridice gratuite sau „*dreptul săracilor*”, care poate fi asigurată cu luarea în considerare și a prevederilor art.47 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene ori de câte ori persoanele fizice, din motive financiare, determinate de imposibilitatea în care se află, nu își pot permite un avocat. În vederea asigurării acestei facilități, legislația procesuală a Uniunii a stabilit, în mod expres, procedura de acordare a asistenței juridice gratuite. În plus, instanțele UE beneficiază de un buget separat, prevăzut pentru astfel de cazuri, cheltuielile fiind avansate din casieria instanțelor. Punerea la dispoziția părților a acestei facilități financiare relevă umanismul sistemului jurisdicțional al Uniunii, precum și grija sa în garantarea și sub acest aspect a asigurării accesului liber și nestingherit la justiție (secțiunea a III-a).

În cea de-a IV-a secțiune am evidențiat actele procesuale de dispoziție ale părților, legislația Uniunii Europene reglementând: tranzacția sau „*soluționarea extrajudiciară*” a procesului, care poate fi încheiată între părți ori de câte ori se ajunge la un acord; desistarea la judecarea, în continuare, a cauzei de către instanță, pe baza cererii de renunțare formulată de către reclamant, ca act unilateral de voință al acestuia. O altă modalitate de soluționare a procesului în fața instanței de judecată a Uniunii este și aceea prin care fondul cauzei este declarat ca rezolvat – „*non-lieu a stateur*”, necunoscută la nivel național.

În principiu, hotărârile judecătorești pronunțate de către instanțele Uniunii pot conține diverse erori materiale sau inexactități, fapt pentru care în cadrul celei de-a V-a secțiuni am analizat posibilitatea rectificării acestora, într-un termen stabilit de procedurile Uniunii, la solicitarea părților sau chiar de către instanță, din oficiu, în sensul rectificării sau al eliminării acestora, inclusiv aspectele care țin de: termenul de introducere a cererii de rectificare; procedura de soluționare a acesteia; categoriile de erori care pot fi avute în vedere la rectificarea hotărârilor judecătorești (secțiunea a V-a).

Elementul de noutate al acestui capitol este dat de modalitatea alternativă de soluționare a unui cauze prin declararea fondului ca rezolvat de către instanța UE sau procedura „*non-lieu a stateur*”, care poate fi folosită de către instanță pentru rațiuni obiective ce țin de soluționarea mai rapidă a cauzelor, ori de câte ori, din oficiu, consideră că procesul a rămas fără obiect.

Capitolul al VIII-lea conține pe lângă **concluziile generale și propunerile de lege ferenda**, prilej cu care am făcut distincție între legislația Uniunii și legislația română, sub aspectul eventualelor intervenții legislative, între care le menționăm, cu titlu de exemplu:

- având în vedere înființarea Tribunalului privind Brevetul European, considerăm că hotărârile sale, pronunțate în primă instanță, ar putea fi atacate cu recurs la Tribunal;

- deoarece dispozițiile Uniunii nu prevăd nicio limită de vârstă pentru pensionarea judecătorilor CJUE, în opinia noastră aceasta ar putea fi de 70 de ani împliniți în timpul mandatului, așa cum este reglementat, de exemplu, în Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările și completările ulterioare;

- menționarea expresă, fie în cadrul codului de conduită, fie în regulamentele de procedură ale instanțelor, a unui mecanism de control al veridicității informațiilor cuprinse în declarația de interese financiare întocmită de către membrii instanțelor Uniunii (judecătorii și avocații generali), în scopul sancționării acelor cazuri în care datele declarate nu corespund realității;

- reglementarea amenzii ca sancțiune în cazul refuzului de a prezenta documentele solicitate și de a furniza informațiile cerute de către instanța de judecată în cadrul administrării probelor, amendă ce ar putea fi aplicată în mod diferențiat, de la caz la caz, în funcție de natura și importanța informațiilor nefurnizate sau a documentelor nepuse la dispoziție de către părțile obligate a se conforma acestor cerințe;

- luând în considerare faptul că legislația procesuală a Uniunii nu conține nicio reglementare și observând prevederile naționale, suntem de părere că, în viitoarele modificări ale legislației Uniunii Europene, ar putea fi inclusă dispoziția potrivit căreia ori de câte ori s-ar

constata o situație de incompatibilitate a judecătorului-raportor, acest lucru ar putea determina recuzarea sa de către părțile ale căror interese le-au fost lezate;

- în scopul asigurării secretului cu privire la viitoarea strategie de abordare a procesului în faza sa orală, considerăm că dispozițiile procedurale ar trebui să prevadă, pe viitor, în mod clar, ca discuțiile prelabile ale instanței cu reprezentanții părților să aibă loc în camera de consiliu (sau *in camera*);

- menționarea, cu exactitate, a cazurilor în care martorul nu este obligat să depună jurământ în cadrul procesului desfășurat la nivelul UE, cu atât mai mult cu cât acesta ar putea invoca orice fel de situație de natură a-i facilita eludarea legislației Uniunii;

- inserarea, într-o viitoare reglementare, a situațiilor în care termenul de recurs din dreptul Uniunii ar putea fi suspendat de drept, similar dispozițiilor interne ale statelor membre care prevăd, în mod clar, astfel de cazuri;

- preluarea, în legislația internă, a modalității alternative de rezolvare a unei cauze prin declararea fondului ca rezolvat de către instanță sau procedura „*non-lieu a stateur*”, pentru rațiuni obiective ce țin de soluționarea mai rapidă a cauzelor, ori de câte ori instanța de judecată, din oficiu, consideră că procesul a rămas fără obiect;

- includerea, în prima parte a Codului de procedură penală român, între regulile de bază pentru desfășurarea în bune condiții a procesului, a unor noi articole care să reglementeze *expressis verbis* principiile referitoare la rezolvarea rapidă a cauzelor și oralității, alături de celelalte, precum: legalitatea și oficialitatea procesului, aflarea adevărului, rolul activ și garantarea libertății persoanei etc. În susținerea acestui punct de vedere, aducem ca argument regulile existente în materie atât la nivelul Uniunii, cât și în cadrul altor sisteme de drept ale statelor membre precum cele din Spania și Germania;

- reintroducerea unei dispoziții în legislația procesuală civilă română referitoare la depunerea jurământului de către expertul ascultat în cauza dedusă judecății, înainte de efectuarea expertizei și prezentarea raportului, pentru a elimina existența oricărei suspiciuni de alterare a adevărului în expunerea celor cuprinse în raport. Ne fundamentăm opinia pe faptul că în perioada 2000 - 2005 (luna iunie), în Codul de procedură civil română a existat o reglementare similară, care a fost abrogată în luna iulie 2005.

Bibliografia folosită cuprinde o serie de tratate, cursuri și monografii ale unor autori români și străini, legislația națională și a Uniunii Europene, articole de specialitate, jurisprudență, toate acestea contribuind la atingerea scopului propus prin intermediul prezentei cercetări.

Considerăm că **anexele** pe care teza de doctorat le conține, completează sfera preocupărilor pentru definitivarea studiului de față, deoarece acestea evidențiază folosirea unor concepte aparținând dreptului Uniunii, a căror cunoaștere este de natură să determine o mai bună înțelegere a statutului pe care țara noastră îl are, începând cu 1 ianuarie 2007, și anume acela de stat membru al Uniunii Europene.

**Tabel de corespondență privind articolele specifice principalelor recursuri (acțiuni)
care pot fi introduse în fața instanțelor UE**

Nr. crt.	Tipul de recurs (acțiune)	Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene	Tratatul instituind Comunitatea Europeană	Regulamentul de procedură al instanței Uniunii
1.	Acțiunea privind ajutoarele de stat	art.108 par. 2	art.88 par.2	
2.	Acțiunea privind exercitarea abuzivă a competențelor prevăzute de art.114 alin.9 TFUE	art.114 alin.9	art.95 alin.9	
3.	Acțiuni de solicitare a unor avize, cu privire la compatibilitatea unui acord preconizat cu dispozițiile tratatelor	art.218	art.300	
4.	Recursul (acțiunea) în constatarea neîndeplinirii de către un stat membru a obligațiilor care îi revin în temeiul tratatelor și a dreptului derivat al Uniunii	art.258 - 260	art.226 -228	
5.	Recursul în anulare prin care se controlează legalitatea actelor instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii	art.263	art.230	
6.	Recursul în carență sau acțiunea în constatarea abținerii nejustificate de a decide în materii în care instituțiile, Uniunii au obligația de a adopta o anumită măsură	art.265	art.232	
7.	Recursuri sau cereri având ca obiect pronunțarea unei hotărâri preliminare (obiectul poate fi: interpretarea dreptului sau valabilitatea dreptului secundar sau derivat al Uniunii)	art.267	art.234	
8.	Recursul (acțiunea) în despăgubire	art.268	art.235	
9.	Recursuri (acțiuni) privind soluționarea litigiilor dintre Uniune și agenții săi	art.270	art.236	
10.	Recursuri (acțiuni) introduse de persoanele fizice și juridice pe baza unor clauze	art.272	art.238	

	compromisorii inserate într-un contract de drept public sau de drept privat încheiat de Uniune sau în numele acesteia			
11.	Controlul incidental al legalității actelor legislative prin excepția de ilegalitate	art.277	art.241	
12.	Recursul (acțiunea) privind exercitarea abuzivă a competențelor prevăzute la articolele 346 ¹⁴ și 347 ¹⁵ TFUE	art.348 alin.2	art.298 alin.2	
13.	Recursuri (acțiuni) în domeniul mărcilor și standardelor europene			art.130-136 din Regulamentul de procedură al Tribunalului

¹⁴ Art.346 TFUE prevede că: „Dispozițiile tratatelor nu contravin următoarelor norme:

(a) nici un stat membru nu are obligația de a furniza informații a căror divulgare o consideră contrară intereselor esențiale ale siguranței sale;

(b) orice stat membru poate lua măsurile pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor esențiale ale siguranței sale și care se referă la producția sau comerțul cu armament, muniție și material de război; aceste măsuri nu trebuie să modifice condițiile de concurență pe piața internă în ce privește produsele ce nu sunt destinate unor scopuri specific militare.

(2) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate modifica lista stabilită la 15 aprilie 1958 cuprinzând produsele cărora li se aplică dispozițiile alineatului (1) litera (b)”.

¹⁵ Potrivit art.347 TFUE „statele membre se consultă în vederea adoptării în comun a dispozițiilor necesare pentru a evita ca funcționarea pieței interne să fie afectată de măsurile la care un stat membru poate fi obligat să le adopte în caz de probleme interne grave care aduc atingere ordinii publice, în caz de război sau de tensiune internațională gravă care constituie o amenințare de război ori pentru a face față angajamentelor contractate de acesta în vederea menținerii păcii și securității internaționale.”

Noua terminologie folosită prin Tratatul de la Lisabona

Prin Tratatul de la Lisabona și regulamentele de procedură ale instanțelor, o serie de termeni au fost modificați, după cum urmează¹⁶:

1. Redenumirea sistemului normativ:

- „dreptul comunitar” se înlocuiește cu „dreptul Uniunii”¹⁷;
- „legislației comunitare” se înlocuiește cu „legislației Uniunii”;
- „prevederile comunitare” se înlocuiește cu „prevederile dreptului Uniunii”;
- „norme comunitare” se înlocuiește cu „norme europene”;
- „ordinea juridică comunitară” se înlocuiește cu „ordinea juridică unională sau europeană”.

2. Redenumirea instituțiilor Uniunii:

- „instituție comunitară” se înlocuiește cu „instituție”;
- „o instituție a Comunităților Europene” se înlocuiește cu „o instituție a Uniunii”;
- „Comunitate” sau „Comunități” se înlocuiește cu „Uniune”;
- „Comunității” sau „Comunităților” se înlocuiește cu „Uniunii”;
- „Comunitățile Europene” se înlocuiește cu „Uniunea Europeană”;
- „Comunităților Europene” se înlocuiește, cu excepția articolului 126 din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție, cu „Uniunii Europene”, sintagma în cauză urmând a fi adaptată în mod corespunzător din punct de vedere gramatical, dacă este cazul;
- „Comisia”, la toate formele gramaticale, se înlocuiește cu „Comisia Europeană”, la formele gramaticale corespunzătoare;
- „Consiliul Uniunii Europene” se înlocuiește cu „Consiliul”;
- „Curtea” se înlocuiește prin „Curtea de Justiție”;
- „Curtea de Justiție a Comunităților Europene” se înlocuiește prin „Curtea de Justiție”;
- „Tribunalul de Primă Instanță” se înlocuiește cu „Tribunalul”.

3. Redenumirea diferitelor instrumente juridice primare și derivate:

- dispozițiile Tratatului privind Uniunea Europeană se desemnează prin numărul articolului urmat de sigla¹⁸ «TUE»;
- dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene se desemnează prin numărul articolului vizat din tratatul menționat, urmat de sigla «TFUE»;
- dispozițiile Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice se desemnează prin numărul articolului urmat de sigla «TCEEA»;
- „Tratatului CE” se înlocuiește cu „tratatelor”;

¹⁶ La prezentarea acestor termeni au fost avute în vedere noile dispoziții ale Tratatului de la Lisabona, precum și propunerile de modificare și completare a regulamentelor instanțelor Uniunii.

¹⁷ Cu prilejul pronunțării, la data de 10 decembrie 2009, a hotărârii preliminare în Cauza C-345/08 Krzysztof Peśla / Justizministerium Mecklenburg-Vorpommern (publicată în JOUE seria C nr.24 din 30.01.2010) privind libera circulație a lucrătorilor, în special refuzul accesului la stagiul juridic de pregătire pentru profesiile juridice reglementate, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a folosit pentru prima dată sintagma de „dreptul Uniunii” înlocuind-o pe cea de „drept comunitar”.

¹⁸ Deși în proiectele de modificare a regulamentelor instanțelor Uniunii, inițial, a fost folosit termenul „sigla”, în urma negocierilor purtate în grupul de lucru constituit în cadrul Consiliu s-a agreat utilizarea termenului de „abreviere” cu atât mai mult cu cât termenul propus inițial aparținea, mai degrabă, domeniului proprietății intelectuale (de ex: o imagine, un logo al unei firme, al unui partid, asociație etc.).

- „Tratatul privind Uniunea, Tratatul CE și Tratatul CEEA, de Statutul Curții” se înlocuiește cu „tratate, de Statut”;
- „Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene” este denumit «Statut»;
- „Regulamentul Curții de Justiție a Comunităților Europene” se înlocuiește cu - „Regulamentul de procedură al Curții de Justiție”;
- „Regulamentul de procedură al Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene” se înlocuiește cu „Regulamentul de procedură al Tribunalului”.

4. *Alte redenumiri și completări:*

- „instituții” desemnează „instituțiile Uniunii și organele, oficiile sau agențiile înființate prin tratate sau printr-un act adoptat pentru punerea acestora în aplicare și care pot fi părți în fața Curții”;
- „soluționarea diferendelor menționate de articolul 35 din Tratatul privind Uniunea Europeană” se completează cu termenii „în versiunea în vigoare înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona”;
- „dintre Comunități și agenții acestora” se înlocuiește cu „dintre Uniune și agenții acesteia”.

Glosar de termeni europeni

CORDIS sau Serviciul de informare privind cercetarea și dezvoltarea al Uniunii

CORDIS este serviciul gestionat de Oficiul pentru Publicații care se ocupă cu cercetarea și dezvoltarea în Uniunea Europeană fiind sursa oficială de informații pentru cererile de oferte lansate în cadrul celui de-al 7-lea Program-cadru pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și activități demonstrative.

Potrivit serviciului CORDIS cetățenii au la dispoziție servicii de internet interactive care facilitează contactele între cercetători, factori de decizie și actori-cheie din domeniul cercetării.

Încă de la crearea sa în 1990, serviciul CORDIS a jucat un rol decisiv pentru comunitatea de cercetare și de inovare din Europa. Motivul principal care a determinat crearea acestui serviciu a fost punerea la dispoziția cetățenilor europeni a unui serviciu complet, util și ușor de abordat. CORDIS urmărește trei misiuni principale:

- facilitarea participării la activitățile de cercetare europeană;
- ameliorarea exploatării rezultatelor cercetării punând accentul pe sectoarele vitale pentru competitivitatea europeană și
- promovarea difuzării cunoștințelor dobândite stimulând performanțele companiilor în domeniul inovării și facilitând recunoașterea publică a noilor tehnologii.

EU Bookshop (Librăria UE)

Are în vedere publicațiile UE, reprezentând punctul unic de acces la publicațiile instituțiilor, agențiilor, organelor și altor oficii ale Uniunii Europene, editate de Oficiul pentru Publicații. *EU Bookshop* oferă o imagine de ansamblu asupra conținutului publicațiilor, prin intermediul unor note bibliografice ample.

Există posibilitatea descărcării de publicații gratuite în format PDF, iar dacă publicația căutată nu este disponibilă, se poate folosi funcția „*Format PDF*” pentru ca persoana interesată să fie anunțată, prin email, imediat ce documentul PDF este accesibil pe site.

De asemenea, se poate comanda un singur exemplar al oricărei publicații gratuite, cu condiția ca aceasta să fie disponibilă. În ceea ce privește publicațiile contra cost, există posibilitatea de a face o comandă pe site-ul *EU Bookshop*, alegând unul dintre agenții de vânzări, sau de a descărca versiunea PDF, gratuit.

Publicațiile sunt de obicei livrate în 48 de ore de la primirea comenzii. Pentru a avea acces la publicații, se folosesc funcțiile „*căutare simplă și avansată*”, selectând fie aria tematică, fie autorul (o instituție, o agenție sau un alt organ al UE).

Persoanele interesate se pot înregistra în „*My EU Bookshop*” pentru a avea acces la funcții personalizate. Astfel, se pot salva criteriile de căutare pentru a fi folosite frecvent de persoanele interesate sau acestea pot fi anunțate prin email în legătură cu apariția unor publicații care îi interesează.

Oficiul pentru Publicații își propune să transforme *EU Bookshop* în punctul comun de acces la toate publicațiile UE. În prezent, site-ul este disponibil în 23 de limbi.

EUR-Lex

EUR-lex privește informațiile privind legislația Uniunii, oferind un acces complet la dreptul Uniunii, fiind un mijloc practic de consultare on-line, a tratatelor, a legislației derivate în vigoare, a seriilor de documente ale Comisiei Europene, a Jurnalului Oficial al Uniunii Europene, a jurisprudenței Curții de Justiție și Tribunalului și a ansamblului legislației consolidate.

De asemenea, conține link-uri către alte surse de informație precum registrele instituțiilor și alte site-uri legislative ale UE și ale statelor membre.

EUR-Lex oferă funcții de căutare armonizate care integrează pe deplin instrumentele de căutare sofisticate ale CELEX pentru a permite o analiză juridică și documentară aprofundată. Site-ul oferă acces gratuit la toate tipurile de documente (format HTML, PDF, WORD și TIF) și în toate cele 23 de limbi dacă sunt disponibile.

EXEQUATUR-UL

Constă în raporturi juridice care conțin element de extraneitate. Potrivit art.173 alin.1 din Legea nr.105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în M. Of., Partea I nr.245 din 01.10.1992, se prevede că: „*hotărârile străine, care nu sunt aduse la îndeplinire de bunăvoie de către cei obligați a le executa, pot fi puse în executare pe teritoriul României, pe baza încuviințării date, la cererea persoanei interesate, de către tribunalul județean în circumscripția căruia urmează să se efectueze executarea*”.

În procedura exequatur-ului, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, competența instanțelor române se referă la cetățenii cu domiciliul în străinătate, în domenii precum: divorț, cetățenie, succesiuni etc.

Pre-lex - Monitorizarea procesului decizional între instituții

Pre-lex reprezintă baza de date privind procedurile inter-instituționale, urmărind principalele etape ale procesului decizional între Comisie și celelalte instituții. Această bază cuprinde următoarele elemente de căutare:

- stadiul procedurii;
- deciziile instituțiilor;
- numele persoanelor;
- serviciile responsabile;
- referințele documentelor etc.

Totodată, prin Pre-lex se monitorizează lucrările diferitelor instituții implicate în luarea deciziilor, și anume: Parlamentul European, Consiliul, CES, Comitetul Regiunilor, Banca Centrală Europeană, Curtea de Justiție etc.

Prin intermediul acestei baze de date este urmărit procesul de adoptare a propunerilor legislative și bugetare, a acordurilor internaționale încheiate, legăturile bazei de date Pre-lex oferind utilizatorilor accesul direct către textele electronice ale documentelor Comisiei Europene și ale Parlamentului European, ale Jurnalului Oficial al Uniunii Europene, ale comunicate de presă etc.

SIMAP - Informații privind achizițiile publice europene

Oferă acces la cele mai importante informații în domeniul achizițiilor publice în Europa. Anunțurile de participare se publică în Suplimentul la Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, fiind disponibil pe site-ul TED, care reprezintă sursa de internet oficială cu privire la contractele de achiziții publice în Europa.

Pentru a publica anunțuri de participare în TED, autoritățile contractante pot folosi un instrument informatic denumit „*e-Notices*”, care simplifică și accelerează pregătirea și publicarea anunțurilor de participare. O altă modalitate de publicare este prin serviciile „*eSenders*”, specializate în transmiterea anunțurilor de participare direct către Oficiul pentru Publicații în format XML.

TED

Are în vedere contractele de achiziții publice ale UE, oferind informații utile celor interesați despre ofertele publice și link-uri către alte pagini de internet la fel de folositoare precum: SIMAP care este portalul UE pentru achiziții publice europene – <http://simap.europa.eu/>.

Așadar, TED conține toate anunțurile active, publicate în Suplimentul Jurnalului Oficial al Uniunii Europene.

Pe lângă licitațiile active în prezent, TED asigură totodată accesul la arhivele JOUE seria S, din ultimii cinci ani.

O interfață unică de căutare permite utilizatorului să selecteze și să introducă mai multe criterii de căutare, inclusiv date geografice, tipul documentului, natura contractului, cuvinte-cheie și altele. Pagina de internet este realizată în mai multe limbi.

TED este disponibil gratuit și este actualizat zilnic cu până la 1.000 de noi anunțuri.

BIBLIOGRAFIE

I. Cursuri, tratate, monografii

A. Autori români:

1. **Alexandru Ioan**, *Drept administrativ european*, Editura Lumina Lex, București, 2005
2. **Bercea Raluca**, *Drept comunitar. Principii*, Editura C. H. Beck, București, 2007
3. **Boroi Gabriel**, *Codul de procedură civilă, comentat și adnotat*, volum I, Editura All Beck, București, 2001
4. **Ciobanu Viorel Mihai**, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, Teoria generală, volumul I, Editura Național, București, 1999
5. **Ciobanu Viorel Mihai**, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, Teoria generală, volumul II, Editura Național, București, 1999
6. **Deleanu Ion**, *Drepturile subiective și abuzul de drept*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1988
7. **Duculescu Victor și Duculescu Georgeta**, *Justiția europeană, mecanisme, deziderate și perspective*, Editura Lumina Lex, București, 2002
8. **Duculescu Victor**, *Dreptul integrării europene, Tratat elementar*, Editura Lumina Lex, București, 2003
9. **Filipescu Ion P., Fuerea Augustin**, *Drept instituțional comunitar european*, ediția a V-a, Editura Actami, București, 2000
10. **Fuerea Augustin**, *Drept comunitar european. Partea generală*, Editura All Beck, București, 2003
11. **Fuerea Augustin**, *Dreptul comunitar al afacerilor*, ediția a II-a, revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2006
12. **Fuerea Augustin**, *Instituțiile Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, București, 2002
13. **Fuerea Augustin**, *Manualul Uniunii Europene*, ediția a III-a, revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2006
14. **Fuerea Augustin**, *Manualul Uniunii Europene*, ediția a IV-a revizuită și adăugită după Tratatul de la Lisabona, Editura Universul Juridic, București, 2010
15. **Gornig G. și Rusu I.E.**, *Dreptul Uniunii Europene*, Editura C.H. Beck, București, 2006
16. **Gyula Fabian**, *Curtea de Justiție Europeană, instanță de judecată supranațională*, Editura Rosetti, București, 2002
17. **Gyula Fabian**, *Drept instituțional comunitar*, ediția a II-a, Editura Sfera Juridică, Cluj – Napoca, 2006
18. **Jinga Ion, Popescu Andrei**, *Integrarea Europeană, Dicționar de termeni comunitari*, Editura Lumina Lex, București, 2000
19. **Leicu Corina**, *Drept comunitar*, Editura Lumina Lex, București, 1998
20. **Lefter Cornelia**, *Fundamente ale dreptului comunitar instituțional*, Editura Economică, București, 2003
21. **Leș Ioan**, *Drept procesual civil*, Editura Lumina Lex, București, 2002
22. **Leș Ioan**, *Tratat de drept procesual civil*, ediția a 4-a, Editura C.H. Beck, București, 2008
23. **Marcu Viorel**, *Drept instituțional comunitar*, Editura Lumina Lex, București, 2001

24. **Mazilu Dumitru**, *Integrare europeană, drept comunitar și instituții europene. Curs*, ediția a III-a, Editura Lumina Lex, București, 2005
25. **Miga-Beșteliu Raluca**, *Drept Internațional public*, volumul I, Editura All Beck, București, 2005
26. **Miga-Beșteliu Raluca**, *Drept internațional. Introducere în dreptul internațional public*, Editura All Beck, București, 2003
27. **Moroianu Zlătescu Irina, Demetrescu Radu**, *Drept instituțional european și politici comunitare*, Editura Calistrat Hogaș, București, 2001
28. **Moroianu Zlătescu Irina**, *Instituții Europene și drepturile omului*, Editura I.R.D.O., București, 2008
29. **Neagu Ion**, *Drept procesual penal*, partea generală, Tratat, Editura Global Lex, București, 2006
30. **Petrescu Oana Măriuca**, *Profesia de avocat pe înțelesul tuturor*, Editura Lumina Lex, București, 2003
31. **Pop Flore, Gherghina Sergiu, Jiglău George**, *Uniunea Europeană, drept, mecanisme și instituții comunitare, curs introductiv*, Institutul de Drept și Politici Comunitare (IDPC), Universitatea Babeș-Bolyai, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2007
32. **Popa Nicolae**, *Teoria generală a dreptului*, ediția a 3-a, Editura C.H.Beck, București, 2008
33. **Popa Nicolae, Eremia Mihai-Constantin, Cristea Simona**, *Teoria generală a dreptului*, ediția a 2-a, Editura All Beck, București, 2005
34. **Popescu Andrei, Jinga Ion**, *Organizații Europene și Euroatlantice*, Editura Lumina Lex, București, 2001
35. **Popescu Dumitra**, *Drept Internațional Public*, pentru învățământul la distanță și frecvență redusă, Editura Universității Titu Maiorescu, București, 2005
36. **Roșu Claudia și Dănilă Ligia**, *Drept procesual civil*, ediția a 5-a, Editura C.H. Beck, București, 2007
37. **Scăunaș Stelian**, *Uniunea Europeană. Construcție, reformă, instituții, drept*, Editura C. H. Beck, București, 2008
38. **Sitaru Dragoș-Alexandru**, *Dreptul comerțului internațional. Tratat. Partea Generală*, Editura Lumina Lex, București, 2004
39. **Sitaru Dragoș-Alexandru**, *Drept internațional privat. Tratat*, Editura Lumina Lex, București, 2001
40. **Stătescu Constantin și Bârsan Corneliu**, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, ediția a VIII-a revizuită și adăugită, Editura All Beck, București, 2002
41. **Ștefănescu Brândușa**, *Curtea de Justiție a Comunităților Europene*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979
42. **Tăbârcă Mihaela**, *Drept procesual civil*, volumul I, Editura Universul Juridic, București, 2005
43. **Ținca Ovidiu**, *Drept comunitar general*, ediția a III-a, Editura Lumina Lex, București, 2005
44. **Voican Mădălina, Burdescu Ruxandra, Mocuța Gheorghe**, *Curți internaționale de Justiție*, Editura C. H. Beck, București, 2000
45. **Voicu Marin**, *Jurisprudență comunitară*, Editura Lumina Lex, București, 2005
46. **Volonciu Nicolae**, *Drept procesual penal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972

B. Autori străini

1. **Arnall Anthony**, *The European Union and its Court of Justice, second edition*, Editura Oxford University Press, USA, 2006
2. **Bache Ian, Stephen George**, *Politics in the European Union*, second edition, Editura Oxford University press, USA, 2006
3. **Berry Elspeth, Hargreaves Sylvia**, *European Union Law*, second edition, Editura Oxford University Press, USA, 2007
4. **Chalmers Damian, Hadjiemmanuil Christos, Monti Giorgio, Tomkins Adam**, *European Union Law, texts and materials*, Editura Cambridge University Press, Londra, 2006
5. **Craig Paul și de Burca Gráinne**, *EU Law, texts, cases and materials*, third edition, Editura Oxford University Press, USA, 2002
6. **Craig Paul**, *EU Administrative Law*, Editura Oxford University Press, USA, 2006
7. **de Búrca Gráinne și H.H. Weiler Joseph**, *The European Court of Justice*, Editura Oxford University Press, USA, 2001
8. **Dehousse Renaud**, *The European Court of Justice: The Politics of Judicial Integration (European Union)*, Editura St. Martin's Press Inc., Scholarly and Reference Division, New York, 1998
9. **Freestone D.A.C., Davidson J.S.**, *The Institutional framework of the European Communities*, Editura Chroom Helm Ltd, Kent, 1988
10. **Hartley T.C.**, *The foundations of European Community Law*, sixth edition, Editura Oxford University press, USA, 2007
11. **Isaac Guy și Blanquet Marc**, *Droit général de l'Union européenne*, 9e édition, Editura Sirey, Paris, 2006
12. **Isaac Guy**, *Droit communautaire general*, 7e édition, Editura Armand Colin, Paris, 1999
13. **Jacque Jean Paul**, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, Editura Dalloz, 3e édition, Paris, 2004
14. **Lenaerts Koen, Arts Dirk și Maselis Ignace**, *Procedural Law of the European Law*, second edition, Editura Sweet and Maxwell, Londra, 2006
15. **Lenaerts Koen, van Nuffel Piet**, *Constitutional law of the European Union*, second edition, Editura Sweet and Maxwell, Londra, 2005
16. **Lewis Arthur**, *European Community Law*, new edition, Editura Tudor Business Publishing Limited, San Diego, 1997
17. **Mathijsen Pierre**, *Compendiu de drept european*, ediția a 7-a, Editura Club Europa, București, 2002
18. **Medhurst David**, *A brief and Practical Guide to EU Law*, third edition, Editura Blackwell Science press, Londra, 2001
19. **Nello Susan Senior**, *The European Union, economics, policies, and history*, Editura McGraw Hill, Berkshire, 2005
20. **Pertek Jacques**, *Droit de institutions de l'Union européenne*, 2e édition revue et augmentée, Editura Presses Universitaires de France, Paris, 2004
21. **Peterson John and Shackleton Michael**, *The institutions of the European Union*, second edition, Editura Oxford University Press, USA, 2006

22. **Pinder John**, *Uniunea Europeană, foarte scurtă introducere*, traducere Cristian Iulian Neagoe, Editura Bic All, București, 2005
23. **Vincent J., Guinchard S.**, *Procédure civile*, Editura Dalloz, Paris, 1994
24. **Weatherill Stephen**, *Cases and materials on EU Law*, sixth edition, Editura Oxford University press, USA, 2003
25. **Wyatt Derrick, Arnall Arthur, Dashwood Alan, Dougan Michael, Ross Malcolm** *European Union Law*, fifth edition, Editura Sweet and Maxwell, Londra, 2006

II. Articole publicate în reviste de specialitate

1. **Dragoș Dacian**, *Recursul administrativ prealabil în dreptul administrativ comunitar*, Revista Transilvană de Științe Administrative nr.2/2000, Cluj-Napoca, 2000
2. **Popescu Dumitra**, *Considerații privind raportul dintre dreptul internațional și dreptul comunitar*, Analele Universității Titu Maiorescu, Seria Drept, Editura Universității Titu Maiorescu, București, 2004
3. **Ținca Ovidiu**, *Un nou grad de jurisdicție în Uniunea Europeană: Tribunalul Funcției Publice*, publicat în Revista Română de Drept Comunitar, nr.1/2007, București, 2007

III. Reviste de specialitate

1. Curia, Court of Justice of the European Communities, Annual Raport 2007, Luxemburg, 2008
2. Ghid de internet cu informații de mediu din Uniunea Europeană, ediția I, București, 2002
3. Repere fundamentale ale jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene, editată de Ministerul Afacerilor Externe, Direcția Generală Afaceri Juridice, Oficiul Drept Comunitar, 2005
4. Tema europeană „Trei organizații europene: Uniunea Europeană, Asociația Europeană a Liberului Schimb, Spațiul Economic Europeană” nr.17 din martie 2007, București, 2007

IV. Dicționare

5. **Dinan Desmond**, *Encyclopedia of the European Union*, Editura MacMillan Direct, Londra, 1998
6. **Irinescu Teodora**, *Dicționar de drept comunitar european*, Casa editorială Demiurg, Iași, 2005
7. **Leach Rodney**, *Europe, a concise encyclopedia of the European Union from Aachen to Zollverein*, Editura Profile Books Ltd., Londra, 1998
8. **Mathijssen Petrus Servatius Renoldus Franciscus**, *A guide to European Union Law*, ninth edition, Editura Sweet and Maxwell, Londra, 2007
9. **Rosenberg Jerry M.**, *The new Europe, an A to Z Compendium on the European Community*, Editura BNA Books, Washington D.C., 1991

V. Legislația Uniunii Europene

1. Acordul care instituie Spațiul economic european/Acordul asupra instituirii Spațiului Economic European sau Acordul privind Spațiul Economic European a fost semnat în 1992 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1994, fiind publicat în JOCE seria L nr.1 din 03.01.1994

2. Actul de Aderare din 1985
3. Actul de Aderare din 1994
4. Codul de conduită, publicat în JOUE seria C nr.223 din 2007
5. Decizia Comisiei viza art.90 din Statutul funcționarilor comunitari, reglementat prin Regulamentul (CEE) nr.259/68 din 29 februarie 1968, publicat în JOCE seria L nr.56 din 04.03.1968 privind reglementările de personal cu privire la oficiali și condițiile de angajare a altor funcționari ai Comunităților Europene
6. Decizia Consiliului din 1 ianuarie 1973, publicată în JOUCE seria L nr.2 din 1 ianuarie 1973
7. Decizia Consiliului din 1 ianuarie 1995, publicată în JOCE seria L nr.1 din 01.01.1995
8. Decizia Consiliului din 30 martie 1981, publicată în JOCE seria L nr.100 din 11 aprilie 1981
9. Decizia Consiliului nr.2004/752/CE privind înființarea Tribunalului Funcției Publice, publicat în JOUE, seria L nr.333 din 9.11.2004
10. Decizia Consiliului nr.88/591/CEE, Euratom din 24 octombrie 1988 privind înființarea Tribunalului de Primă Instanță a Comunităților Europene, publicată în JOCE seria L 319 din 25.11.1988
11. Decizia Consiliului nr.93/350/CEE, Euratom din 8 iunie 1993 privind modificarea Deciziei Consiliului nr.88/591/CEE, Euratom privind înființarea Tribunalului de Primă Instanță a Comunităților Europene, publicată în JOCE seria L nr.241 din 16.06.1993
12. Decizia Consiliului nr.94/149/CE din 7 martie 1994 privind modificarea Deciziei 93/350/CEE Euratom de modificare a Deciziei 88/591/ CEE, Euratom de instituire a Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene, publicată în JOCE seria L nr.66 din 03.10.1994
13. Decizia Curții de Justiție din 19 iunie 1991, cu modificările și completările ulterioare, publicată în JOCE seria L nr.176 din 04.07.1991, modificată prin Decizia CJCE din 11.03.1997, publicată în JOCE seria L nr.106 din 19.04.1997
14. Directiva Consiliului nr.2003/8/CE de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii, publicată în JOUE nr.26 din 31.1.2003
15. Decizia Comisiei nr.2004/844/CE de stabilire a unui formular pentru cererile de asistență judiciară în aplicarea Directivei 2003/8/CE a Consiliului de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii, publicată în JOUE seria C nr.365 din 10.12.2004
16. Decizia președintelui Curții de Justiție, publicată în JOUE seria L nr.325 din 12.12.2005
17. Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr.2004/38/CEE din 29 aprilie 2004 privind libera circulație și ședere a cetățenilor Uniunii Europene și membrilor de familie pe teritoriul statelor membre, publicată în JOCE seria L nr.158 din 30.04.2004
18. Directiva nr.79/409/CEE din 2 aprilie 1979 privind conservarea păsărilor sălbatice, publicat în JOCE seria L nr.103 din 25.04.1979, cu modificările ulterioare
19. Directiva a șasea a Consiliului nr.77/388/CEE din 17 mai 1977 de armonizare a legislațiilor statelor membre privind impozitul pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare, publicată în JOCE seria L nr.145 din 13.06.1977, cu modificările și completările ulterioare
20. Directiva Consiliului 2006/69/CE din 24.07.2006, publicată în JOUE seria L nr.221 din 12.08.2006
21. Directiva Consiliului nr. 91/308/CEE din 10 iunie 1991 privind prevenirea folosirii sistemului financiar în scop de spălare de bani, publicată în JOCE seria L nr. 166 din 28 iunie 1991
22. Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr.2009/72/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei nr.2003/54/CE, publicată în JOUE seria L nr.211 din 14 august 2009
23. Directiva nr.2005/89 din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, publicată în JOUE seria L nr.33 din 04.02.2006

24. Ghidul destinat agenților și avocaților cu privire la procedura scrisă și orală în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene, elaborat de CJCE, în luna februarie 2009
25. Instrucțiuni practice pentru părți cu privire la procedura jurisdicțională în fața Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr.69 din 13.03.2008
26. Instrucțiunile pentru greșier din 4 decembrie 1974, publicată în JOCE seria L nr.350, cu ultimele modificări din 3 octombrie 1986, publicate în JOCE seria C nr.286 din 1986
27. Instrucțiunile practice CJUE privind acțiunile directe și recursurile, publicate în JOUE seria L nr.361 la 08.12.2004, cu modificările intervenite în ianuarie 2009, publicate în JOUE seria L nr.29 din 31.01.2009
28. Notă informativă a Curții de Justiție, publicată în JOUE seria C nr.297 din 05.12.2009
29. Propunere de Decizie a Consiliului prezentată de Comisie în 2003, 827 final
30. Propunere de Decizie a Consiliului prezentată de Comisie în 2003, 828 final
31. Propunere de Regulament a Consiliului prezentată de Comisie în 2000, 412 final din 5 iulie 2000, publicată în JOUE seria C nr.337 din 28.11.2000
32. Regulamentul (CE) nr.44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, publicată în JOUE seria L nr.12, 16.01.2001
33. Regulamentul (CEE) nr.2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (publicat în JOCE seria L nr.302 din 19.10.1992) aplicabil în cauze, înlocuit prin Regulamentul nr.450/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 de stabilire a Codului Vamal Comunitar (Codul Vamal Modernizat), publicat în JOUE seria L nr.145 din 4 iunie 2008
34. Regulamentul adițional al CJCE, cu ultimele modificări din 21 februarie 2006, publicat în JOUE seria L nr.72 din 11.03.2006
35. Regulamentul CE nr.2100/94 din 27 iulie 1994, publicat în JOUE seria L nr.227 din 01.09.1994
36. Regulamentul nr.1296/2009 din 23 decembrie 2009 publicat în JOCE seria L nr.348 din 29.12.2009
37. Regulamentul Consiliului nr.1103/97 privind anumite dispoziții referitoare la introducerea monedei euro, publicat în JOCE seria L nr.162 din 19.06.1997
38. Regulamentul Consiliului nr.207/2009 privind marca comunitară (versiune codificată) din 26 februarie 2009, publicat în JOUE seria L nr.78 din 24.03.2009
39. Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Uniunii Europene din 19 iunie 1991 cu modificările ulterioare, ultimele datând din 23 martie 2010, publicate în JOUE seria L nr.92 din 13.04.2010
40. Regulamentul de procedură al Curții Internaționale de Justiție, adoptat la data de 14 aprilie 1978 și intrat în vigoare la data de 1 iulie 1978, cu modificările ulterioare, ultimele din 14 aprilie 2005
41. Regulamentul de procedură al Tribunalului din 2 mai 1991 (publicat în JOCE nr. L nr.136 din 30 mai 1991, republicat în JOCE seria L nr.317 din 19.11.1991) cu modificările ulterioare, ultimele din data de 26.03.2010 publicate în JOUE seria L nr.92 din 13.04.2010
42. Regulamentul de procedură al Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene din 25 iulie 2007, publicat în JOUE seria L nr.225 din 29.08.2007, cu modificările ulterioare, ultimele datând din 17.03.2010, publicate în JOUE seria L nr.92 din 13.04.2010
43. Regulamentul nr.1 privind determinarea limbilor folosite în cadrul Comunității Economice Europene, adoptat la 15.04.1958, publicat în JOCE seria P nr.17 din 06.10.1958
44. Regulamentul nr.337/2007 privind ajustarea, începând cu data de 1 ianuarie 2007, a baremului aplicabil misiunilor funcționarilor și celorlalți agenți europeni în România și Bulgaria, publicat în JOUE seria L nr.90 din 30.03.2007
45. Regulamentul Consiliului nr.920/2005 din 13 iunie 2005, publicat în JOUE seria L nr.156 din 18.06.2005

46. Regulamentul Consiliului nr.930/2004 din 1 mai 2004, publicat în JOUE seria L nr.169 din 01.05.2004
47. Statutul Curții de Justiție, publicat în JOUE seria C nr.115 din 09.05.2008.
48. Statutul funcționarilor publici este reglementat de Regulamentul (CEE) nr.259 din februarie 1968 cu privire la statutul funcționarilor, publicat în JOCE seria L nr.56 din 04.03.1968
49. Suplimentul privind introducerea de indicații practice referitoare la noua procedură, publicat în JOUE seria L nr.24 din 29 ianuarie 2008
50. Tratatul cu privire la Actul Unic European
51. Tratatul de aderare al Greciei din 29 mai 1979, intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 1981
52. Tratatul de Aderare al României și Bulgariei la UE
53. Tratatul de la Amsterdam
54. Tratatul de la Lisabona
55. Tratatul de la Maastricht
56. Tratatul de la Nisa

VI. Legislație internă

1. Decizia nr.1.023 din 24 octombrie 2008 privind realizarea comunicațiilor către Sistemul național unic pentru apeluri de urgență, emisă de Autoritatea Națională pentru Comunicații, publicată în M. Of., Partea I nr. 734 din 30 octombrie 2008
2. H.G. nr.783/2004 din 22 ianuarie 2004 privind aprobarea nivelurilor pentru veniturile impozabile, impozitele și taxele locale și alte taxe asimilate acestora, precum și pentru amenzile care se indexează/ajustează/actualizează anual pe baza ratei inflației, aplicabile în anul fiscal 2005, publicat în M. Of., Partea I nr.482 din 28 mai 2004
3. Legea energiei electrice nr.13/2007 din 9 ianuarie 2007, publicată în M. Of., Partea I, nr.51 din 23 ianuarie 2007, cu modificările și completările ulterioare
4. Legea nr.47/1992 din 18 mai 1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în M. Of. Partea I nr. 187 din 7 august 1997
5. Legea gazelor nr.351/2004 din 14 iulie 2004 publicată în M. Of., Partea I, nr. 679 din 28 iulie 2004, cu modificările și completările ulterioare
6. Legea nr.102/2007 din 19 aprilie 2007 pentru aprobarea OUG nr.133/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Afaceri Europene, publicată în M. Of., Partea I nr.275 din 25 aprilie 2007
7. Legea nr.105/1992 din 22 septembrie 1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în M. Of., Partea I nr.245 din 1 octombrie 1992
8. Legea nr.13/2008 din 7 februarie 2008 pentru ratificarea Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, publicată în M. Of. nr.107 din 12 februarie 2008
9. Legea nr.146/1997 din 24 iulie 1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în M. Of., Partea I nr.173 din 29 iulie 1997, cu modificările ulterioare
10. Legea nr.19/1993 de ratificare privind Acordul între statele Asociației Europene a Liberului Schimb (A.E.L.S.) și România, semnat la Geneva la 10 decembrie 1992 și Declarație comună a statelor A.E.L.S. și a României privind extinderea regulilor de origine și Memorandum de înțelegere privind acordul dintre statele A.E.L.S. și România și Minută convenită cu ocazia semnării acordului de comerț liber dintre statele A.E.L.S. și România și Acorduri bilaterale între România și statele A.E.L.S. privind comerțul cu produse agricole de bază, publicată în M. Of. al României, Partea I nr.75 din 16 aprilie 1993

11. Legea nr.157/2005 din 24 mai 2005 pentru ratificarea Tratatului dintre Regatul Belgiei, Republica Cehă, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Republica Estonia, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Irlanda, Republica Italiană, Republica Cipru, Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat al Luxemburgului, Republica Ungară, Republica Malta, Regatul țărilor de Jos, Republica Austria, Republica Polonă, Republica Portugheză, Republica Slovenia, Republica Slovacă, Republica Finlanda, Regatul Suediei, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (state membre ale UE) și Republica Bulgaria și România privind aderarea Republica Bulgaria și a României la UE, publicată în M. Of. Partea I nr. 465 din 01 iunie 2005
12. Legea nr.219/2005 din 6 iulie 2005 privind aprobarea OUG nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în M. Of. Partea I nr.609 din 14 iulie 2005
13. Legea nr.232/2004 din 3 iunie 2004 pentru modificarea și completarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.502 din 3 iunie 2004
14. Legea nr.246/2006 din 22 iunie 2006 pentru completarea Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, publicată în M. Of., Partea I nr.556 din 27 iunie 2006
15. Legea nr.248/2005 din 20 iulie 2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, publicată în M. Of., Partea I, nr.682 din 29 iulie 2005
16. Legea nr.303/2004 din 28 iunie 2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, publicată în M. Of. Partea I nr.576 din 29.09.2004, republicată în M. Of. Partea I nr. 826 din 13 septembrie 2005
17. Legea nr.304/2004 din 28 iunie 2004 privind organizarea judiciară, publicată în M. Of., Partea I nr.576 din 29.06.2004, republicată în M. Of., Partea I nr.827 din 13 septembrie 2005
18. Legea nr.341/2009 din 21 mai 2009 pentru completarea art.5 din OUG nr.148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului, publicată în M. Of. Partea I nr.778 din 13 noiembrie 2009
19. Legea nr.51/1995 din 7 iunie 1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în M. Of., Partea I nr.116 din 09.06.1995, cu modificările ulterioare, republicată în 2001 în M. Of., Partea I nr.113 din 6 martie 2001
20. Legea nr.514/2003 din 28 noiembrie 2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, publicat în M. Of., Partea I nr.867 din 5 decembrie 2003, modificată prin Legea nr.246 din 22 iunie 2006 pentru completarea Legii nr.514/2003 privind organizarea și exercitarea, publicată în M. Of., Partea I nr.556 din 27 iunie 2006
21. Legea nr.554/2004 din 2 decembrie 2004 privind contenciosul administrativ, publicată în M. Of., Partea I nr.1154 din 7 decembrie 2004
22. Legea nr.56/1993 din 9 iulie 1993 privind Curtea Supremă de Justiție, publicată în M. Of., Partea I nr.159 din 13.07.1993 cu modificările și completările ulterioare, republicată în M. Of., Partea I nr.56 din 8 februarie 1999
23. Legea nr.7/2007 din 9 ianuarie 2007 pentru aprobarea OUG nr.148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului, publicată în M. Of. Partea I nr.33 din 17 ianuarie 2007
24. O.G. nr.32/1995 din 18 august 1995 privind timbrul judiciar, cu modificările ulterioare, publicat în M. Of., Partea I nr. 201 din 30 august 1995
25. Ordinul nr.112/2005 din 7 aprilie 2005 privind punerea în funcțiune a Sistemului Național Unic pentru Apeluri de Urgență, publicat în M. Of., Partea I, nr.312 din 13 aprilie 2005
26. Ordinul nr.760/C/22 aprilie 1999 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicat în M. Of., Partea I nr.380 din 10 august 1999
27. OUG nr.33/2007 din 4 mai 2007 privind modificarea și completarea Legii energiei electrice nr.13/2007 și Legii gazelor nr.351/2004, publicată în M. Of., Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2007, cu modificările și completările ulterioare
28. OUG nr.34/2008 din 19 martie 2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național Unic pentru Apeluri de Urgență, publicat în M. Of., Partea I nr.246 din 28 martie 2008

29. OUG nr.50/2008 din 21 aprilie 2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule, publicată în M. Of., Partea I nr. 327 din 25 aprilie 2008
30. OUG nr.133/2006 din 21 decembrie 2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Afaceri Europene în subordinea primului-ministru, publicat în M. Of., Partea I, nr.1.042/28 decembrie 2006
31. OUG nr.138/2000 din 14 septembrie 2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicat în M. Of., Partea I nr.479 din 2 octombrie 2000, cu modificările ulterioare
32. OUG nr.148/2005 din 3 noiembrie 2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului, publicat în M. Of., Partea I nr.1008 din 14 noiembrie 2005, aprobat prin Legea nr.7/2007 publicată în M. Of., Partea I nr.33 din 17 ianuarie 2007
33. OUG nr.218/2008 din 10 decembrie 2008 privind modificarea OUG nr.50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule, publicată în M. Of., Partea I nr.836 din 11 decembrie 2008
34. Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea nr.2 din 28 ianuarie 2005 a Plenului Curții Constituționale, publicat în M. Of., Partea I nr.116 din 4 februarie 2005
35. Regulamentul din 21.09.2004 privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat în M. Of., Partea I nr.1076 din 30 noiembrie 2005
36. OUG nr.138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în M.Of., Partea I nr.479 din 2 octombrie 2000

VII. Jurisprudența instanțelor Uniunii Europene

1. Cauzele conexe C-46/93 și 48/96 Brasserie du Pêcheur SA vs. Bundesrepublik Deutschland și The Queen vs. Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd and others, hotărârea din 5 martie 1996, publicată în Culegerea CJCE din 1996
2. Cauza T-8/89 rev DSM NV vs. Comisia Europeană, încheierea din 04.11.1992, publicată în Culegerea CJCE din 1992
3. Cauza 104/79 Foglia (Pasquale) vs. Mariella Novello, hotărârea din 11 martie 1980, publicată în Culegerea CJCE din 1980
4. Cauza 108/81 G.R. Amylum vs. Consiliul Uniunii, hotărârea din 30 septembrie 1982, publicată în Culegerea CJCE din 1982
5. Cauza 11/81 Anton Dürbeck vs. Comisia Europeană, hotărârea din 1 aprilie 1982 (prima cameră), publicată în Culegerea CJCE din 1982
6. Cauza 120-78 Rewe-Zentrale AG vs. Bundesmonopolverwaltung für Branntwein, hotărârea din 20 februarie 1979
7. Cauza 13/57 Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie vs. Înalta Autoritate, hotărârea din 21 iunie 1958, publicată în Culegerea CJCE din 1958
8. Cauza 155/1979 AM & S, Europe Limited vs. Comisia, încheierea de redeschidere din 04.02.1981, publicată în Culegerea din 1982
9. Cauza 247/87 Star Fruit Company SA vs. Comisia publicat în Raportul CJCE din 1989
10. Cauza 263/81 List vs. Comisia, hotărârea din 27.01.1983, publicată în Culegerea CJCE din 1981
11. Cauza 283/81 Cilfit Srl CILFIT și Lanificio di Gavardo SpA vs. Ministerul Sănătății, hotărârea din 6 octombrie 1982, publicată în Culegerea CJCE din 1982
12. Cauza 294/83, Parti écologiste „Verts” vs. Parlamentul European, hotărârea din 23 aprilie 1986, pronunțată în Cauza 294/83, publicată în Culegerea CJCE din 1984
13. Cauza 85/86 Comisia vs. Banca Europeană de Investiții (BEI), încheierea din 3 iulie 1986, publicată în Culegerea CJCE din 1986
14. Cauza 90/77 Hellmut Stimming KG vs. Comisia Europeană, încheierea din 10 noiembrie 1977, publicată în Culegerea CJCE din 1977

15. Cauza 92/82 Max Gutmann vs. Comisia, hotărârea din 20 octombrie 1993 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 1983
16. Cauza C - 14/59 Société des fonderies de Pont-à-Mousson vs. Înalta Autoritate, hotărârea din 17 decembrie 1959, publicată în Culegerea din 1959
17. Cauza C - 152/85 Rudolf Misset vs. Consiliu, hotărârea din 15 ianuarie 1987, publicată în Culegerea CJCE din 1987
18. Cauza C - 16/65 Firma G. Schwarze vs. Einfuhr - und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel, hotărârea din 1 decembrie 1965, publicată în Culegerea CJCE din 1965
19. Cauza C - 194/95 Area Cova SA and others vs. Consiliu, încheierea din 1999, publicat în JOCE seria C nr.281 din 02.10.1999
20. Cauza C - 21/64 Macchiorlati Dalmas e Figli vs. Înalta Autoritate, hotărârea din 31 martie 1965, publicată în Culegerea din 1965
21. Cauza C - 22/70 Comisia vs. Consiliu, hotărârea din 31 martie 1971, publicată în Culegerea CJCE din 1971
22. Cauza C - 240/87 C. Deville vs. v Administration des impôts, hotărârea din 29 iunie 1998 (camera a cincea), publicată în Culegere CJCE din 1988
23. Cauza C - 330/94 Salt Union Ltd. vs. Comisie, hotărârea din 22 noiembrie 1996 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 1995
24. Cauza C - 40/70 SIRENA S.R.L, EDA S.R.L. și alții, hotărârea din 18 februarie 1971, publicată în Culegerea CJCE din 1971
25. Cauza C - 9/81 Curtea de Conturi a Comunităților Europene vs. Calvin E. Williams, încheierea (camerei a treia) din 29 septembrie 1983, publicată în Culegerea CJCE din 1983
26. Cauza C - 93/75 Adlerblum vs. Caisse Nationale d'Assurance, hotărârea din 17 decembrie 1975, publicată în Culegerea CJCE din 1975
27. Cauza C-402/09 Ioan tatu vs. Ministrul Finanțelor, publicat în JOUE seria C nr.24 din 30.01.2010
28. Cauza C -181/73 Haegeman II, publicată în Culegere CJCE 1974
29. Cauza C- 2/74 Jean Reyners vs. Belgia, hotărârea din 21 iunie 1974, publicată în Culegerea din 1974
30. Cauza C 2-1988, J. J. Zwartveld și alții, încheierea din 6 noiembrie 1990, publicată în Culegerea din 1990
31. Cauza C -239/99 Nachi Europe GmbH vs. Hauptzollamt Krefeld, hotărârea din 15 februarie 2001, publicată în Culegerea CJCE din 2001
32. Cauza C -5/55 Associazione Industrie Siderurgiche Italiane (ASSIDER) vs. Înalta Autoritate, publicată în Culegerea CJCE din 1955
33. Cauza C- 7/1956 Algera vs. Adunarea, publicat în Culegerea CJCE din 1957.
34. Cauza C-104/81 Kupferberg, publicat în Culegerea CJCE din 1982
35. Cauza C-104/89 DEP J.M. Mulder și alții vs. Consiliu și Comisia, hotărârea din 6 ianuarie 2004, publicată în Culegerea CJCE din 2004
36. Cauza C-11/95 BP Chemicals Ltd. vs. Comisie, hotărârea din 15 septembrie 1996 (camera a doua), publicată în Culegerea CJCE din 1996
37. Cauza C-119/94 P Dimitrios Coussios vs. Comisia Europeană, hotărârea din 1 iunie 1995 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 1995
38. Cauza C-120/94 Comisia Europeană vs. Grecia, încheierea din 19 martie 1996, publicată în Culegerea CJCE din 1996
39. Cauza C-126/01 Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie v GEMO SA, hotărârea din 20 noiembrie 2003 (camera a șasea), publicată în Culegerea CJCE din 2003
40. Cauza C-13/61 Bosch vs. De Geus și alții, publicat în Culegerea CJCE din 1962.

41. Cauza C-167/73 Comisia vs. Franța, hotărârea din 4 aprilie 1974, publicată în Culegerea CJCE din 1974.
42. Cauza C-17/57 De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg vs. Înalta Autoritate, publicat în Culegerea CJCE din 1959;
43. Cauza C-249/99 P Pescados Congelados Jogamar vs. Comisia, hotărârea din 1 noiembrie 1999, publicată în Culegerea CJCE din 1999
44. Cauza C-174/97 P. Fédération française des sociétés d'assurances, Union des sociétés étrangères d'assurances, Groupe des assurances mutuelles agricoles, Fédération nationale des syndicats d'agents généraux d'assurances, Fédération française des courtiers d'assurances et de réassurances and Bureau international des producteurs d'assurances et de réassurances vs. Comisia, încheierea din 25 martie 1998 (a patra cameră), publicată în Culegerea CJCE din 1998
45. Cauza C-184/01 P Peter Hirschfeldt vs. Agenția Europeană de Mediu, hotărârea (camerei a patra) din 7 noiembrie 2002, publicată în Culegerea CJCE din 2002
46. Cauza C-197/88 Dzodzi vs. Belgia, publicat în Culegerea CJCE din 1990
47. Cauza C-204/90 Hanns-Martin Bachmann vs. Belgia, hotărârea din 28 ianuarie 1992, publicată în Culegerea CJCE din 1992
48. Cauza C-206/81 A. Alvarez vs. Parlamentul European, publicată în Culegerea CJCE din 1983
49. Cauza C-207/86 APESCO vs. Comisia, publicat în Raportul CJCE din 1988
50. Cauza C-239/97 Irlanda vs. Comisia, încheierea din 7 mai 1998 (prima cameră), publicată în Culegerea CJCE din 1998
51. Cauza C-242/00, Germania vs. Comisia, hotărârea din 18 iunie 2002, publicată în JOCE seria C nr.191 din 18.08.2002
52. Cauza C-247/87 Star Fruit vs. Comisia, publicat în Culegerea CJCE din 1989
53. Cauza C-248/86 Detlef Brüggemann vs. Comitetul Economic și Social, publicat în Culegerea CJCE din 1987
54. Cauza C-259/96 P Consiliul vs. Lieve de Nil și Christiane Impens, hotărârea din 14 mai 1998 (camera a șasea), publicată în Culegerea din CJCE 1998
55. Cauza C-26/62 N. V. Algemene Transport- en Expeditie Onderneming Van Gend & Loos vs. Nederlandse administratie der belastingen (Netherlands Inland Revenue Administration), publicată în Culegerea CJCE din 1963
56. Cauza C-26/62 N. V. Algemene Transport- en Expeditie Onderneming Van Gend & Loos vs. Nederlandse administratie der belastingen (Netherlands Inland Revenue Administration), publicată în Culegerea CJCE din 1963
57. Cauza C-261/99 Comisia vs. Franța, hotărâre din 22 martie 2001, publicată în Culegerea CJCE din 2001
58. Cauza C-278/02 Herbert Handlbauer GmbH, hotărârea din 24 iunie 2004, publicată în Culegerea CJCE din 2004
59. Cauza C-290/98 Comisia Europeană vs. Austria, încheierea din 29 septembrie 2000, publicată în Culegerea CJCE din 2000
60. Cauza C-294/83 Parti Ecologiste „Les Verts” vs. Parlament, hotărârea din 23 aprilie 1986, publicată în Culegerea CJCE din 1986
61. Cauza C-294/90 DEP British Aerospace vs. Comisia, hotărârea din 30 noiembrie 1994, publicată în Culegerea CJCE din 1994
62. Cauza C-295/90 rev Consiliu vs. Parlament, Comisia Europeană, Marea Britanie și Olanda, hotărârea din 20.10.1992, publicată în Culegerea din 1992
63. Cauza C-3/59 Germania vs. Înalta Autoritate, hotărârea din 8 martie 1960, publicată în Culegerea din 1960
64. Cauza C-30/68 Max Lacroix vs. Comisia, publicat în Raportul CJCE din 1970

65. Cauza C-300/90 Comisia vs. Belgia, hotărârea din 28 ianuarie 1992, publicată în Culegerea CJCE din 1992
66. Cauza C-309/99 C. J. Wouters, J. W. Savelbergh and Price Waterhouse Belastingadviseurs BV vs. Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, intervenier: Raad van de Balies van de Europese Gemeenschap, hotărârea din 19 februarie 2002, publicată în Culegerea CJCE din 2002
67. Cauza C-313/89 Comisia vs. Spania, hotărârea din 7 noiembrie 1991, publicată în Culegerea din 1991
68. Cauza C-314/85 Foto Frost vs. Hauptzollamt Lübeck-Ost, hotărârea din 22 octombrie 1987, publicată în Culegerea CJCE din 1987
69. Cauza C-325/03 José Luis Zuazaga Meabe vs. OHIM, încheierea din 18 ianuarie 2005 (camera a patra), publicată în JOUE seria C nr.106 din 30.04.2005
70. Cauza C-33/76 Rewe-Zentral AG vs. Landwirtschaftskammer für das Saarland, hotărârea din 16 decembrie 1976, publicată în Culegerea CJCE din 1976
71. Cauza C-341/00 P Conseil national des professions de l'automobile, Fédération nationale des distributeurs, loueurs et réparateurs de matériels de bâtiment-travaux publics et de manutention, Auto Contrôle 31 SA, Yam 31 SARL, Roux SA, Marc Foucher-Creteau and Verdier distribution SARL și alții vs. Comisia Europeană, încheierea din 5 iulie 2001 (camera a cincea), publicată în Culegerea CJCE din 2001
72. Cauza C-348/93 Comisia vs. Italia, hotărârea din 4 aprilie 1995, publicată în Culegerea CJCE din 1995
73. Cauza C-362/95 P. Blackspur DIY Ltd, Steven Kellar, J.M.A. Glancy și Ronald Cohen vs. Consiliu și Comisia Europeană, hotărârea din 16 septembrie 1997 (prima cameră), publicată în Culegerea CJCE din 1997
74. Cauza C-37/92 José Vanacker and André Lesage and SA Baudoux combustibles, hotărârea din 12 octombrie 1993, publicată în Culegerea CJCE din 1993
75. Cauza C-383/99 P Procter & Gamble Company vs. Oficiul pentru Armonizarea Pieței Interne (OAPI), hotărârea din 20 septembrie 2001, publicată în JOCE seria C nr.3 din 05.01.2002
76. Cauza C-39/00 P Services pour le groupement d'acquisitions SARL vs. Comisia Europeană, încheierea din 13 decembrie 2000 (camera a șasea), publicată în Culegerea CJCE din 2000
77. Cauza C-406/01 Germania vs. Parlamentul European și Consiliu, încheierea din 17 mai 2002, publicată în Culegerea CJCE din 2002
78. Cauza C-434/98 P. Consiliul Uniunii Europene vs. Silvio Busacca și alții, hotărârea din 5 octombrie 2000, publicată în Culegerea CJCE din 2000
79. Cauza C-44/00 P Société de distribution mécanique et d'automobiles SA (Sodima) vs. Comisia Europeană, încheierea din 13 decembrie 2000 (camera a doua), publicată în JOCE seria C nr.200 din 14 iulie 2001
80. Cauza C-475/03 Banca popolare di Cremona, hotărârea din 3 octombrie 2006, publicată în JOCE seria C nr.21 din 24.01.2004
81. Cauza C-499/99 Comisia vs. Spania (Magesfa II), hotărârea din data de 2 iulie 2002 (camera a șasea), publicată în JOCE seria C nr.233 din 28.09.2002
82. Cauza C-50/00 P Union de Pequenos Agricultores vs. Consiliu, hotărârea din 25 iulie 2000, publicat în Culegerea CJCE din 2002
83. Cauza C-59/99 Comisia vs. Pereira Roldao și Filhos și alții, hotărârea din 13 noiembrie 2001 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 2000
84. Cauza C-63/69 Wernahn Hansamuhle, hotărârea din 13.11.1973, publicată în Culegerea CJCE din 1974
85. Cauza C-70/63 bis Înalta Autoritate vs. Umberto Collotti și Curtea de Justiție, hotărârea din 7 aprilie 1965, publicată în Culegerea CJCE din 1965
86. Cauza C-70/88 Parlamentul European vs. Consiliu, hotărârea din 22 mai 1990, publicată în Culegerea CJCE din 1990

87. Cauza C-92/78 Simmenthal SpA vs. Comisia, hotărârea din 6 martie 1979, publicat în Culegerea CJCE din 1979
88. Cauza Comisia vs. Grecia, hotărârea din 29 iunie 1994, publicată în Culegerea CJCE din 1994
89. Cauza F-16/05 Nicola Falcione vs. Comisia, hotărârea din 26 aprilie 2006, publicată în JOUE seria C nr.143 din 11.06.2005
90. Cauza Sindicatul General vs. Comisia, hotărârea din 07.10.1974, publicată în Culegerea CJCE din 1974
91. Cauza T – 140/89 Hilaire Della Pietra vs. Comisia Europeană, hotărârea din 27 noiembrie 1990 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 1990
92. Cauza T - 154/98 Asia Motor France SA și alții vs. Comisia Europeană, publicat în JOCE seria C nr.358 din 02.11.1998
93. Cauza T - 89/96 British Steel plc vs. Comisia, hotărârea din 7 iulie 1999 (camera a patra), publicată în Culegerea CJCE din 1997
94. Cauza T- 126/00 Confindustria and others vs. Comisia, încheierea din 19 ianuarie 2001, publicată în JOCE seria C nr.150 din 19.05.2001
95. Cauza T -72/97 Proderec - Formação e Desenvolvimento de Recursos Humanos, ACE vs. Comisia, hotărârea din 16 iulie 1998 (camera a patra), publicată în Culegerea CJCE din 1998
96. Cauza T-10/89 Hoechst AG vs. Comisia, hotărârea din 10 martie 1992, publicată în Culegerea CJCE din 1992
97. Cauza T-102/96 Gencor Ltd. vs. Comisia, încheierea din 3 iunie 1997 (camera a cincea), publicată în Culegerea din 1997
98. Cauza T-106/95 Fédération française des sociétés d'assurances (FFSA), hotărârea din 27 februarie 1997 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE 1997
99. Cauza T-109/98 A.V.M. vs. Comisia Europeană, încheierea din 24 noiembrie 1999, publicată în Culegerea CJCE din 2000
100. Cauza T-111/00 British American Tobacco International vs. Comisia, publicată în JOUE Seria C nr.192 din 08.07.2000
101. Cauza T-115/94 Opel Austria GmbH vs. Consiliu, hotărârea din 22 ianuarie 1997 (camera a patra), publicată în Culegerea CJCE din 1997
102. Cauza C-504/09 P, Comisia Europeană vs. Polonia, Publicată în JOUE seria C nr.51 din 27.02.2010.
103. Cauza T-12/90 Bayer SA vs. Comisia, hotărârea din 29 mai 1991, publicată în Culegerea CJCE din 1991
104. Cauza T-135/99 Taurus-Film vs. OHIM (Cine Action), hotărârea din 31 ianuarie 2001 publicată în Culegerea CJCE din 2001
105. Cauza T-138/89 Nederlandse Bankiersvereniging vs. Comisia, hotărârea din 17 septembrie 1992, publicată în Culegerea CJCE din 1992
106. Cauza T-139/99 AICS vs. Parlamentul European, hotărârea din 6 iulie 2000 (camera a cincea), publicată în Culegerea CJCE din 2000
107. Cauza T-143/97 Van den Berg vs. Consiliul și Comisia, hotărârea din 31 ianuarie 2001 (camera a patra), publicată în Culegerea CJCE din 2001
108. Cauza T-157/96 Paolo Salvatore Affatato vs. Comisia Europeană, hotărârea din 29 ianuarie 1998 (camera a patra), publicată în Culegerea CJCE din 1996
109. Cauza T-158/99 Thermenhotel Stoiser GmbH & Co. KG și alții vs. Comisia Europeană, hotărârea din 13 ianuarie 2004, publicată în JOUE nr.85 seria C din 03.04.2004
110. Cauza T-16/91 Rendo, Others vs. Comisia, hotărârea din 18 noiembrie 1992, publicată în Culegerea CJCE din 1992

111. Cauza T-169/89 Erik Dan Frederiksen vs. Parlamentul European, hotărârea din 11 decembrie 1991, publicată în Culegerea CJCE din 1991
112. Cauza T-172/01 M vs. Curtea de Justiție, hotărârea din 21 aprilie 2004 (prima cameră), publicată în Culegerea CJCE din 2004
113. Cauza T-174/95 Svenska Journalistförbundet vs. Consiliu, hotărârea din 17 iunie, 1998 (camera a patra), publicată în Culegerea CJCE din 1998
114. Cauza T-192/99 Dunnett și alții vs. Banca Europeană de Investiții (BEI), hotărârea din 6 martie 2001, publicată în Culegerea CJCE din 2001
115. Cauza T-2/93 Air France vs. Comisia, hotărârea din 19 mai 1994, publicată în Culegerea CJCE din 1994
116. Cauza T-210/00 Biret & Cie vs. Consiliu, hotărârea din 11 ianuarie 2002, publicată în JOCE seria C nr.156 din 29.06.2002
117. Cauza T-218/01 Laboratoire Monique Remy vs. Comisie, încheierea din 21 martie 2002, publicată în JOCE seria C nr.156 din 29.06.2002
118. Cauza T-22/91 INT, Inès Raiola-Denti și alții vs. Consiliu UE, încheierea (camera a cincea) din 14 iulie 1993, publicată în Culegerea CJCE din 1993
119. Cauza T-264/03 Jürgen Schmoldt and others vs. Comisia, încheierea din 25 mai 2004, publicată în JOUE seria C nr.228 din 11.09.2004
120. Cauza T-293/01 Donatella Ineichen vs. Comisia Europeană, publicată în JOUE seria C nr.124 din 24.05.2003
121. Cauza T-306/01 R Aden și alții vs. Consiliu și Comisia, hotărârea din 7 mai 2002, publicată în Culegerea CJCE din 2002
122. Cauza T-39/97 Port GmbH & Co vs. Comisia, încheierea din 26 noiembrie 1997, publicată în Culegerea CJCE din 1997
123. Cauza C – 102/10, Bejan, publicat în JOUE seria C nr.113 din 01.05.2010
124. Cauza T-398/03 Jean Pierre Castets vs. Comisia, hotărârea din 4 mai 2005, publicată în Culegerea CJCE din 2005
125. Cauza T-40/01 Scan Office Design vs. Comisia, hotărârea din 23 iunie 2003, publicată în Culegerea CJCE din 2003
126. Cauza T-482/93 Martin Weber, Maria Weber și Martin Weber GdbR vs. Comisia, hotărârea din 10 iulie 1996 (camera a doua), publicată în Culegea CJCE din 1996
127. Cauza T-5/02 Tetra Laval BV vs. Comisie, hotărârea din 25 octombrie 2002, publicată în Culegerea CJCE din 2002
128. Cauza T-50/89 Jürgen Sparr vs. Comisia Europeană, încheierea din 11 martie 1990, publicată în Culegerea CJCE din 1990
129. Cauza T-612/97 Cordis Obst und Gemüse Großhandel GmbH vs. Comisia, hotărârea din 28 septembrie 1999 (camera a cincea), publicată în Culegerea CJCE din 1999
130. Cauza T-64/89 Automec Srl vs. Comisia, hotărârea din 10 iulie 1990, publicată în Culegerea CJCE din 1990
131. Cauza T-72/99 Karl L.Meyer, hotărârea din 27 iunie 2000 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 2000
132. Cauza T-76/02 Mara Messina vs. Comisia Europeană, publicată în JOCE seria C nr.109 din 04.05.2002
133. Cauza T-76/02 Mara Messina vs. Comisia, hotărârea din 17 septembrie 2003, publicată în Culegerea CJCE din 2003
134. Cauza T-81/97 Regione Toscana vs. Comisia, hotărârea din 16 iulie 1998 (camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 1998

135. Cauza T-85/92 Paul de Hoe vs. Comisia Europeană, încheierea din 28 aprilie 1993(camera a treia), publicată în Culegerea CJCE din 1993
136. Cauza T-9/89 Hüls vs. Comisia, hotărârea din 10 martie 1992, publicată în Culegerea CJCE din 1992
137. Cauza T-9/98 Mitteldeutsche Erdoel-Raffinerie GmbH vs. Comisia, hotărârea din 22 noiembrie 2001, publicată în JOCE seria C nr.31 din 02.02.2002
138. Cauzele C-15/98 și C-105/99 Italia și Sardegna Lines - Servizi Marittimi della Sardegna SpA vs. Comisia, hotărârea din 19 octombrie 2000 (camera a șasea), publicată în Culegerea CJCE din 2000
139. Cauzele conexate 281 și 283-285, respectiv 287/85 Germania și alții vs. Comisia, hotărârea din 9 iulie 1987, publicată în Culegerea CJCE din 1998
140. Cauzele conexate C-146 și 431/85, Claude Maindiaux și alții vs. Comitetul Economic și Social (CES) și Claus Diezler și alții, încheierea CJCE (camera a patra) din 20 aprilie 1988, publicată în Culegerea CJCE din 1988
141. Cauzele conexate C-184/02 și C-223/02 Spania și Finlanda vs. Parlamentul Europeană și Consiliul, publicate în Culegerea CJCE din 2004
142. Cauzele conexate C-31/62 și C-33/62 Milchwerke Heinz Wöhrmann & Sohn KG and Alfons Lütticke GmbH vs. Comisia, publicate în Culegerea CJCE din 1962
143. Cauzele conexate T – 32/98 și T- 41/98 Nederlandse Antillen vs. Comisia, hotărârea din 10 februarie 2000, publicată în Culegerea din 2000
144. Cauzele conexate C-146/73 și C- 166/73 Rheinmühlen – Düsseldorf vs. Einfuhr-Und Vorratsstelle Getreide, hotărârea din 12 februarie 1974, publicată în Culegerea CJCE din 1974
145. Cauzele conexate C-3 și C-4/64 Chambre syndicale de la siderurgie française et autre vs. Înalta Autoritate, publicată în Culegerea CJCE din 1965
146. Cauzele conexate C-328/99 și C- 399/00 Italia și SIM 2 Multimedia vs. Comisia Europeană, hotărârea din 8 mai 2003
147. Cauzele conexate C-33/59, 46-47/59 Meroni vs. Înalta Autoritate, încheierea din 21 martie 1962, publicată în Culegerea CJCE din 1962
148. Cauzele conexate C-6 și 9/90, Andrea Francovich and Danila Bonifaci vs. Italia, hotărârea din 19 noiembrie 1991, publicată în Culegerea CJCE din 1991.
149. Cauzele conexate C-6/90 și C-9/90 Andrea Francovich and Danila Bonifaci și alții vs Italia, hotărârea din 19 noiembrie 1991, publicată în Culegerea CJCE din 1991
150. Cauzele conexate T-374/94 T-375/94, T-384/94 și T-388 European Night Services Ltd. (ENS) și alții vs. Comisia Europeană, hotărârea din 15 septembrie 1998
151. Cauzele conexate T-551/93 și T - 231-234/94 Industrias Pesqueras Campos SA, hotărârea din 24 aprilie 1996 (camera a patra), publicată în Culegerea CJCE din 1996
152. Încheierea de redeschidere a procedurii orale în Cauza C-35/98 Verkooijen, hotărârea din 6 iunie 2000, publicată în Culegerea CJCE din 2000
153. Cauza C-522/09 Comisia vs. România, publicat în JOUE seria C nr.51 din 27.02.2010
154. Cauza T-483/07 România vs. Comisia Europeană, publicat în JOUE seria C nr.51 din 23.02.2008
155. Cauza T-484/07 România vs. Comisia Europeană, publicat în JOUE seria C nr.51 din 23.02.2008
156. Cauza C-50/08, Comisia Europeană vs. Republica Franceză, publicată în JOUE seria C nr.128 din 24.5.2008

VIII. Pagini de internet

1. http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/
2. <http://curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp06/aff/cp060082en.pdf>

3. http://ec.europa.eu/dgs/translation/publications/brochures/translating_eu_brochure_ro.pdf
4. <http://curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp98/cp9855en.htm>
5. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/txt5_2008-09-26_11-02-36_208.pdf
6. http://ec.europa.eu/internal_market/smn/smn21/s21mn14.htm
7. http://curia.europa.eu/jcms/jcms/T5_5230/
8. <http://www.guciweb.org/codprociv.htm>
9. http://www.lexinter.net/NCPC/la_charge_des_depens.htm
10. http://eea.ngo.ro/materiale/Ghid_internet.pdf
11. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-03/ra08_ro_cj_stat.pdf
12. <http://eur-lex.europa.eu>
13. <http://legislatie.just.ro/>
14. <http://curia.europa.eu/ro/content/juris/index.htm>
15. http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/
16. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/txt9_2008-09-26_11-08-59_482.pdf
17. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/txt7_2008-09-25_10-35-47_609.pdf
18. http://ec.europa.eu/civil_service/docs/toc100_en.pdf
19. http://ec.europa.eu/civiljustice/applicable_law/applicable_law_ec_ro.htm
20. http://ec.europa.eu/civiljustice/legal_aid/legal_aid_ec_ro.htm
21. http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/recommendation_sec09-330_ro.pdf
22. http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10056/formulaire-de-demande-d-aide-judiciaire
23. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/regladd_2008-09-25_17-34-13_860.pdf
24. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-26_11-01-31_71.pdf
25. <http://dexonline.ro/search.php?cuv=conexare>
26. <http://dictionary.reference.com/browse/join>
27. www.cotidianul.ro/print.php?id=36306&pdf
28. www.efta.int/content/publications/fact-sheets/eea-factsheets/RO1WEBJUNEUPDATE.pdf/at_download/file
29. http://ec.europa.eu/romania/documents/eu_romania/tema_17.pdf
30. <http://www.efta.int/content/publications/fact-sheets/efta-general/efta-50-years.pdf/view>
31. www.standard.ro/articles/pdf/5513
32. <http://worldtradelaw.net/fta/agreements/eeافتا.pdf>
33. <http://curia.europa.eu/ro/instit/txtdocfr/documents/05846.pdf>
34. <http://www.mae.ro/index.php?unde=doc&id=31822>
35. <http://www.mediafax.ro/economic/ce-a-declansat-a-doua-etapa-a-procedurii-de-infringement-impotriva-romaniei.html?1686;3417401>
36. <http://www.mediafax.ro/social/procedura-de-infringement-impotriva-romaniei-in-cazul-112-inchisa.html?1688;3823527>
37. http://www.minind.ro/propuneri_legislative/2008/octombrie/NF_proiect_OUG_modif_Lege_13_2007_29_oct_2008.pdf
38. <http://www.scj.ro/voicu%20art1%20casatie.asp>

39. <http://www.swarb.co.uk/lisc/Europ19701979.php>
40. <http://www.zf.ro/eveniment/a-doua-etapa-a-procedurii-de-infringement-impotriva-romaniei-3418240/>
41. <http://www.zf.ro/zf-24/ce-a-declansat-a-doua-etapa-a-procedurii-de-infringement-impotriva-romaniei-3417622/>
42. <http://www.ziare.com/actual/eveniment/02-19-2009/romania-avea-in-derulare-13-proceduri-de-infringement-la-sfarsitul-anului-2008-681397>
43. <http://www.ziare.com/actual/eveniment/05-26-2009/romania-risca-sa-fie-amendata-cu-200-000-de-euro-pe-zi-pentru-gunoi-764519>
44. http://www.ziare.com/CE_da_in_judecata_Romania_pentru_numarul_de_urgenta_112-415488.html
45. <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/11997M/htm/11997M.html#0145010077>
46. http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/12002E/pdf/12002E_EN.pdf
47. <http://www.infonews.ro/article64239.html>
48. http://www.interesulpublic.ro/burse--investitii_7/investigatiile-ce-referitoare-la-ajutoarele-de-stat-puteau-fi-evitate_8308
49. <http://www.lex.unict.it/eurolabor/en/documentation/sentenze/cause184-223-02en.htm>
50. http://www.ena.lu/judgment_court_justice_commission_eib_case_85-86_march_1988-020003899.html
51. <http://www.euractiv.com/en/future-eu/lisbon-agenda/article-117510>
52. http://www.euractiv.ro/uniunea-europeana/articles%7CdisplayArticle/articleID_13388/Dosar-Numarul-de-urgenta-112-in-Europa-si-in-Romania.html
53. http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dv/coj_rapport_/coj_rapport_ro.pdf
54. http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dv/jol017-58-/jol017-58-en.pdf
55. <http://www.eurotreaties.com/maastrichtec.pdf>
56. http://www.gardianul.ro/2007/10/26/economie-c1/taxa_auto_de_prima_inmatriculare_va_fi_modificata_p_na_la_sf_rsitul_anului-s103480.html
57. <http://www.newschannel.ro/stiri/29/10896/Finantele-vor-modifica-taxa-auto-prin.html>
58. <http://www.green-report.ro/stiri/pce-va-initia-o-noua-procedura-de-infringement-cazul-romaniei-cu-privire-la-taxa-autop>
59. <http://www.icj-cij.org/documents/index.php?p1=4&p2=3&p3=0>
60. http://publications.europa.eu/cordis/index_ro.htm
61. http://publications.europa.eu/eu_bookshop/index_ro.htm
62. http://publications.europa.eu/official/index_en.htm
63. http://publications.europa.eu/tenders/index_ro.htm
64. <http://simap.europa.eu/>
65. <http://stiri.rol.ro/content/view/163626/2>
66. <http://ted.europa.eu>
67. <http://ue.eu.int/uedocs/cmsUpload/ds00866.ro07.pdf>
68. <http://www.anrcti.ro/DesktopModules/Interogation/DownloadFile.aspx?intSurveyID=135&intSurveyFiledInstancesID=928009>
69. <http://www.apmbr.ro/PROCEDURA%20DE%20INFRINGEMENT.pdf>
70. <http://www.bloombiz.ro/auto/taxa-auto-guvernul-trimite-o-noua-scrisoare-bruxelles-ului-in-incercarea-de-a-ajunge-la-un-acord>
71. http://www.competition.ro/Publicatii/Manual%20Ajutor%20de%20Stat_iulie%202005.pdf

72. http://www.cotidianul.ro/ue_ne_da_in_judecata_pentru_112-58471.html
73. <http://www.efta.int/content/publications/fact-sheets/eea-factsheets/RO1WEBJUNEUPDATE.pdf/view>
74. <http://www.ena.lu>
75. <http://curia.europa.eu>
76. <http://curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp06/aff/cp060082en.pdf>
77. <http://curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp98/cp9855en.htm>
78. <http://curia.europa.eu/en/content/juris/c1.htm>
79. <http://curia.europa.eu/en/content/juris/t2.htm>
80. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/txt5_2008-09-26_11-02-36_208.pdf
81. http://europa.eu/abc/european_countries/languages/index_ro.htm
82. <http://europa.eu/epso>
83. http://europa.eu/lisbon_treaty/index_ro.htm
84. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l26056a.htm>
85. http://ials.sas.ac.uk/library/eservice/info/justis_celex.htm
86. <http://masini.ro/stiri/ce-trece-la-etapa-a-doua-a-procedurii-de-infringement-impotriva-romaniei-in-cazul-taxei-auto-3550.htm>
87. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-10/formaj_2008-10-09_15-14-59_69.pdf
88. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-02/ins_prat2_2009-02-09_16-39-47_601.pdf
89. <http://www.dae.gov.ro/admin/files/Raportul%20%20activitatii%20de%20reprezentare-%20ian10.pdf>
90. <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2010:083:SOM:RO:HTML>
91. <http://www.dae.gov.ro/admin/files/Raportul%20activitatii%20de%20reprezentare%20-%2031%20iulie%202010.pdf>
92. http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_9749/instructions-au-greffier-de-la-cour-de-justice

IX. Pagini de internet - jurisprudență a instanțelor Uniunii

1. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=T-306/01&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100>
2. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/statut_2008-09-26_11-01-31_71.pdf
3. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=T-192/99&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100>
4. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=T-32/98&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100>
5. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=T-135/99&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100>
6. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Suchen&docrequire=alldocs&numaff=&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=C-35%2F98&resmax=100>
7. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=ro&alljur=alljur&juredj=juredj&jurtpi=jurtpi&jurtfp=jurtfp&numaff=C->

192/08&nomusuel=&docnodecision=docnodecision&allcommjo=allcommjo&affint=affint&affclose=affclose&alldocrec=alldocrec&docor=docor&docav=docav&docsom=docsom&docinf=docinf&alldocnorec=alldocnorec&docnoor=docnoor&radtypeord=on&newform=newform&docj=docj&docop=docop&docnoj=docnoj&typeord=ALL&domaine=&mots=&resmax=100&Submit=Rechercher

8. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=ro&alljur=alljur&jurcdj=jurcdj&jurtpi=jurtpi&jurtfp=jurtfp&numaff=C-33/07&nomusuel=&docnodecision=docnodecision&allcommjo=allcommjo&affint=affint&affclose=affclose&alldocrec=alldocrec&docor=docor&docav=docav&docsom=docsom&docinf=docinf&alldocnorec=alldocnorec&docnoor=docnoor&radtypeord=on&newform=newform&docj=docj&docop=docop&docnoj=docnoj&typeord=ALL&domaine=&mots=&resmax=100&Submit=Rechercher>
9. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=ro&alljur=alljur&jurcdj=jurcdj&jurtpi=jurtpi&jurtfp=jurtfp&numaff=1/08&nomusuel=&docnodecision=docnodecision&allcommjo=allcommjo&affint=affint&affclose=affclose&alldocrec=alldocrec&docor=docor&docav=docav&docsom=docsom&docinf=docinf&alldocnorec=alldocnorec&docnoor=docnoor&radtypeord=on&newform=newform&docj=docj&docop=docop&docnoj=docnoj&typeord=ALL&domaine=&mots=&resmax=100&Submit=Rechercher>
10. <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=en&num=80019382T19950174&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>
11. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61970J0022:EN:NOT>
12. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61976J0033:EN:HTML>
13. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61981J0283:EN:HTML>
14. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61981J0011:EN:HTML>
15. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61981O0009:EN:HTML>
16. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61985J0314:EN:HTML>
17. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61985J0152:EN:HTML>
18. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988J0070:EN:HTML>
19. [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988O0002\(02\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61988O0002(02):EN:HTML)
20. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61989A0064:EN:NOT>
21. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61990J0006:EN:HTML>
22. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61990J0204:EN:HTML>
23. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0335:0360:RO:PDF>
24. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61991A0016:EN:NOT>
25. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61992J0037:EN:HTML>
26. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61993A0002:EN:NOT>
27. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61996A0089:EN:NOT>
28. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61997O0239:EN:NOT>
29. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61998J0015:EN:HTML>
30. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61998J0434:EN:HTML>
31. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61999J0239:EN:NOT>
32. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61999A0072:EN:HTML>
33. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61999J0309:EN:HTML>
34. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62000J0050:EN:HTML>
35. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002J0278:EN:NOT>
36. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62003J0475:EN:NOT>

37. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:358:0022:0023:EN:PDF>
38. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1999:281:0015:0015:EN:PDF>
39. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2000:079:0025:0026:EN:PDF>
40. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2000:192:0018:0019:EN:PDF>
41. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2000:149:0018:0019:EN:PDF>
42. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2000:364:0001:0022:EN:PDF>
43. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2001:150:0028:0028:EN:PDF>
44. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2001:150:0030:0031:EN:PDF>
45. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:031:0007:0007:EN:PDF>
46. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:003:0009:0010:EN:PDF>
47. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:156:0019:0019:EN:PDF>
48. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:156:0025:0026:EN:PDF>
49. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:233:0004:0004:EN:PDF>
50. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:323:0021:0022:EN:PDF>
51. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2003:124:0019:0020:EN:PDF>
52. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2003:146:0001:0002:EN:PDF>
53. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2003:275:0044:0044:EN:PDF>
54. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2003:275:0044:0044:EN:PDF>
55. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:085:0022:0022:EN:PDF>
56. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:035:0015:0015:EN:PDF>
57. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:118:0036:0036:EN:PDF>
58. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:118:0036:0036:EN:PDF>
59. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2004:228:0042:0042:EN:PDF>
60. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2005:106:0010:0011:EN:PDF>
61. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:143:0036:0036:EN:PDF>
62. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:223:0001:0002:RO:PDF>
63. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:051:0056:0057:RO:PDF>
64. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:051:0057:0057:RO:PDF>
65. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:024:0019:0020:RO:PDF>
66. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:051:0020:0021:RO:PDF>
67. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:333:0007:0011:EN:PDF>
68. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:361:0015:0020:FR:PDF>
69. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:333:0007:0011:EN:PDF>
70. http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp_14_04_2010_ro.pdf
71. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:232:0007:0016:RO:PDF>
72. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:069:0013:0033:RO:PDF>
73. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=en&ihmlang=en&lng1=en,da&lng2=da,de,en,fr,it,nl,&val=74579:cs&page=>

74. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=690J0006
75. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61993J0348&lg=en
76. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61999J026
77. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=62001J0126&lg=en
78. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61995A0106&lg=en
79. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61999O0249&lg=en
80. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61997B0039
81. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61983J029
82. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61989J0313&lg=en
83. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=fr&numdoc=61959J0014
84. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61964J0021&lg=fr
85. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61997A0143&lg=en
86. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61995A0152
87. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61965J0016&lg=en
88. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61979J0104
89. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61987J0240&lg=en
90. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61994A0115
91. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61993A0551
92. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61997A0612
93. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61997A0072
94. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=674J0002
95. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61996B0102
96. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61985J0281&lg=en

97. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=62001O0406
98. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61993A0482
99. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61957J0013&lg=en
100. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61982J0092&lg=en
101. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61983J0294
102. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61977O0090&lg=en
103. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61992B0085
104. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61959O0033&lg=en
105. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61999A0139
106. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61981J0108
107. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61993J0046&lg=EN
108. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61999J0059&lg=en
109. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61997A0081
110. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61990J0300
111. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61994A0330
112. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61995A0011
113. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=62002A0005&lg=en
114. <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=513150:cs&lang=ro&list=513150:cs,&pos=1&page=1&nbfl=1&pgs=10&hwords=C%20102/10~&checktexte=checkbox&visu=#texte>
115. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61989A0169
116. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61990A0012
117. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61989A0009
118. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61989A0010
119. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61993A0482

120. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61991B0022
121. [http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61985O0146\(01\)&lg=en](http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61985O0146(01)&lg=en)
122. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61955J0005
123. [http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61963J0070\(01\)&lg=en](http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61963J0070(01)&lg=en)
124. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61989B0050
125. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61990O0294&lg=en
126. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61989O0104&lg=en
127. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61981J0263
128. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61995J0362
129. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61997O0174&lg=en
130. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=62000O0039
131. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61996J0259
132. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=62000O0341&lg=en
133. [http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61990J0295\(01\)&lg=en](http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61990J0295(01)&lg=en)
134. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61994J0119&lg=en
135. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61989B0008
136. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61996A0157
137. [http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61994O0120\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61994O0120(01))
138. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61998O0290&lg=en
139. http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&numdoc=61989A0140&lg=en

CUPRINSUL REZUMATULUI

Abrevieri și acronime (folosite în teză).....	2
Abrevieri și acronime (folosite în rezumat).....	4
Cuprins.....	5
Aspecte introductive.....	10
Considerații generale asupra temei supuse cercetării.....	12
Anexa nr.1 – Tabel corespondență privind articolele specifice principalelor recursuri (acțiuni) care pot fi introduse în fața instanțelor UE.....	26
Anexa nr.2 – Noua terminologie folosită prin Tratatul de la Lisabona.....	28
Anexa nr.3 – Glosar de termeni europeni.....	30
BIBLIOGRAFIE	32